

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

ANALIZA DINAMIKE NASTAJANJA IN UMIRANJA SLOVENSКИH
PODJETIJ V OBDOKBU 2000-2007 TER NJENIH DEJAVNIKOV

Ljubljana, september 2010

JERNEJ DEKLEVA

IZJAVA

Študent Jernej Dekleva izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom doc. dr. Nine Ponikvar , in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

Uvod	1
1 Gospodarski pomen nastajanja in umrljivosti podjetij	2
2 Dinamika nastajanja in umiranja podjetij v Sloveniji od leta 2000 do 2007	4
2.1 Novoustanovljena podjetja	4
2.2 Preživela podjetja	10
2.3 Umrljivost podjetij.....	11
3 Dejavniki nastajanja in umiranja podjetij.....	17
3.1 Značilnosti podjetja	19
3.2 Dejavnost podjetja	20
3.3 Dejavniki države in institucionalnega okolja	20
4 Podporne institucije/projekti v Sloveniji.....	21
Sklep.....	24
Literatura in viri	25
Priloge	

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Novonastala podjetja brez predhodnika v letih 2000 do 2007</i>	<i>5</i>
<i>Slika 2: Novonastala podjetja po pravnoorganizacijskih oblikah v letih 2000 do 2007</i>	<i>7</i>
<i>Slika 3: Povprečni letni prirastek novoustanovljenih podjetij od leta 2000 do 2007</i>	<i>9</i>
<i>Slika 4: Preživela podjetja v dveh letih svojega delovanja (2004–2006)</i>	<i>11</i>
<i>Slika 5: Podjetja, ki prenehala poslovati in so brez naslednika v letih 2000–2007</i>	<i>12</i>
<i>Slika 6: Stopnja umrljivosti slovenskih podjetij v letih od 2000 do 2007</i>	<i>15</i>
<i>Slika 7: Število dni, potrebnih za registriranje podjetja v evropskih državah</i>	<i>23</i>

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Novonastala podjetja brez predhodnika po dejavnostih od leta 2000 do 2007</i>	<i>5</i>
<i>Tabela 2: Dejavnosti F, G in K v letu 2006 in 2007</i>	<i>6</i>
<i>Tabela 3: Novonastala podjetja brez predhodnika po statističnih regijah</i>	<i>7</i>
<i>Tabela 4: Število novonastalih podjetij po velikostnih razredih zaposlenih</i>	<i>8</i>
<i>Tabela 5: Preživela podjetja od 2002 do 2007 po dejavnostih</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 6: Podjetja, ki so prenehala poslovati, po pravnoorganizacijski obliki</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 7: Podjetja, ki so prenehala poslovati po dejavnostih od leta 2000 do 2007</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 8: Podjetja, ki so prenehala poslovati, v dejavnosti F, G in K v letu 2006 in 2007 ...</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 9: Podjetja, ki so prenehala poslovati, po statističnih regijah v letih 2000–2007</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 10: Podjetja, ki so prenehala poslovati, po velikostnih razredih zaposlenih oseb</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 11: Najpogostejši razlogi slovenskih podjetnikov za ustanovitev podjetja</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 12: Najpogostejše ovire slovenskih podjetnikov</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 13: Napredek v podjetniškem okolju</i>	<i>23</i>

Uvod

Nastajanje in umiranje podjetij je izjemnega gospodarskega pomena. Je pomemben gonilo gospodarstva, ki lahko vodi tudi do izhoda iz gospodarske krize kakršni smo priča. Pomembno je poznati dinamiko nastajanja in umiranja podjetij, saj je pomen te fleksibilnosti v državi velik. S tega vidika je zelo pomembno tudi poznavanje dejavnikov, ki vplivajo na nastajanje podjetij in na podjetniško kulturo. Veliko je dejavnikov, ki vplivajo na to dinamiko nastajanja in umiranja podjetij in nam pomagajo razumeti proces vstopa in izstopa podjetja iz trga. Eden izmed teh dejavnikov je tudi država, ki mora skrbeti za prijazno podjetniško okolje in nastajanju novih podjetij, ki posledično vodi k višji gospodarski rasti.

Namen je izdelati analizo gibanja števila podjetij od leta 2000 do 2007 v slovenskem gospodarstvu, s poudarkom na novonastalih podjetjih in podjetjih, ki prenehajo z delovanjem, in predstaviti dejavnike, ki v skladu s teorijo in empiričnimi ugotovitvami vplivajo na dinamiko števila podjetij v gospodarstvu. Cilj dela je preučiti dinamiko slovenskih podjetij z vidika njihovega nastajanja in umiranja v času in v primerjavi z Evropsko Unijo. Prikazujem pregled študij o dejavnikih, ki vplivajo na dinamiko podjetij in analiziram institucije, ki v Sloveniji predstavljajo podporno okolje nastajanju podjetij.

Kot podatkovno osnovo mojega raziskovanja uporabljam spletni portal ter statistične publikacije Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS), analiziram pa demografijo podjetij v obdobju od leta 2000 do 2007.

Ker je namen diplomskega dela analiza dinamike podjetij v Sloveniji in analiza dejavnikov nastajanja in umiranja podjetij, v prvem poglavju diplomskega dela definiram osnovne pojme in predstavljam pomen nastajanja in umiranja podjetij z vidika gospodarstva kot celote. Pri tem izpostavljam predvsem vlogo malih podjetij, ki v gospodarstvo vnašajo konkurenčnost in dinamičnost. V drugem poglavju izdelam analizo dinamike podjetij v slovenskem gospodarstvu, pri čemer ločeno predstavljam analizo novoustanovljenih podjetij, izdelam analizo preživelih podjetij ter analizo umrljivosti podjetij. V omenjenih analizah izpostavljam tudi razlike v dinamiki podjetij z vidika pravnoorganizacijskih oblik, po statističnih regijah in po dejavnosti podjetja. V nadaljevanju, v tretjem poglavju diplomskega dela prikazujem dejavnike, ki vplivajo na nastajanje in umiranje podjetij v posameznem gospodarstvu. Pri tem se opiram na ugotovitve obstoječih teoretičnih in empiričnih študij tujih in domačih avtorjev. Ker povsod v teorij med pomembnimi dejavniki nastajanja in umiranja podjetij najdemo tudi vlogo državnega in institucionalnega podpornega okolja, v četrtem poglavju predstavljam podpirne institucije v Sloveniji, katerih namen je ustvarjanje ugodnega okolja za ustanavljanje novih podjetij.

1 Gospodarski pomen nastajanja in umrljivosti podjetij

Ekonomska uspešnost posamezne države je odvisna od številnih dejavnikov, med katerimi sta dinamika nastajanja in dinamika umiranja podjetij nedvomno dejavnika, brez katerih proces kreativne destrukcije ne more potekati. Nova podjetja vnašajo konkurenčni pritisk, zapolnjujejo vrzeli na trgu in regenerirajo panoge (Schumpeter, 1934). Mala podjetja so v današnjem globalnem okolju priznana kot potencialno najbolj dinamičen del gospodarstva, saj so ravno zaradi svoje velikosti pogosto bolj prilagodljiva od velikih. Mala podjetja najdemo skoraj v vseh gospodarskih sektorjih in so glavni generator gospodarske rasti in novih delovnih mest. Nastajanje, rast, krčenje in umiranje podjetij odločilno prispeva h gospodarski rasti. Veliko število nastajajočih novih podjetij, ki vstopajo na trge, omogočajo lažje in hitreje prilagajanje gospodarstva na tehnološke spremembe in izkoriščanje novih poslovnih priložnosti. Hkrati s tem nastajanje novih podjetij vpliva na povečanje konkurence, kar pa obstoječa podjetja v boju za tržne deleže sili k prestrukturiranju in k izboljšanju poslovanja ali pa povzroči njihov izstop s trga, s čimer se izboljšuje alokacija virov (Brown et al., 2004).

Dinamika nastajanja in umiranja podjetij je bistvenega pomena za delovanje tržnega gospodarstva, še posebej v obdobjih strukturnih sprememb, ko gospodarska rast, ki temelji na obstoječi industriji in trgih, običajno stagnira. V takih obdobjih je gospodarska rast odvisna predvsem od sposobnosti pridobivanja novih trgov in dejavnosti, to pa je področje, ki je v veliki meri odvisno predvsem od učinkovitejših novih podjetij in podjetnikov (Davelaar 1991). Dinamika nastajanja novih malih podjetij in izstopov manj produktivnih podjetij sta pogosto ključna dejavnika, ki vplivata na dinamičnost gospodarstva in ekonomsko rast v ekonomijah držav članic OECD. Nova mala podjetja so pretežno inovativno naravnana in imajo pomembno vlogo pri ustvarjanju novih delovnih mest. Vsekakor ima dinamika nastajanja novih učinkovitejših podjetij in umiranja manj produktivnih podjetij pomembno vlogo pri razporejanju virov od manj produktivnih k bolj produktivnim (Scarpetta et al. 2002). Na podlagi teh izhodišč lahko sklepamo, da države z večjo dinamiko nastajanja podjetij, ki nadomeščajo manj učinkovita podjetja, dosegajo tudi boljše poslovne rezultate. Institucionalno okolje, ki vpliva na poslovne rezultate podjetij, dinamiko rasti novih podjetij in stopnjo preživetja, pogosto izkazuje negativen vpliv na splošne ekonomske kazalce posameznih držav. Zaradi navedenih razlogov je demografija podjetij eden najbolj pomembnejših kazalcev, ki kažejo stopnjo uspešnosti posameznih držav (Brandt, 2004).

V odvisnosti od dejavnikov, ki tvorijo podjetniško okolje in so v različnih državah različno prisotni, prihaja do razlik v stopnjah podjetniške aktivnosti in s tem povezane dinamike podjetij. V državah, kjer so zaznane višje stopnje podjetniških aktivnosti, so zaznane tudi večje možnosti za gospodarski razvoj, kjer so fleksibilnejše pri mobilizaciji virov ter uvajanju izdelkov in storitev, zaradi bolj dinamičnega podjetniškega okolja pa so tudi zanimivejše za prihod tujih vlagateljev (Glas, 2001). Delež nastajajočih in novih podjetij ter rast obstoječih podjetij sta nedvomno ključna dejavnika razvoja in ustvarjanja nove vrednosti, pri čemer je pomembna predvsem kakovost njunega merjenja v dodani vrednosti. Ustanavljanje novih

podjetij ni pomembno zaradi novih delovnih mest, ampak tudi zato, ker vnaša v gospodarstvo potrebno dinamičnost in konkurenčnost. Zaradi obnavljanja gospodarske strukture je smiselna aktivna podjetniška aktivnost in s tem povezan delež novih podjetij (Rebernik, Tominc & Pušnik, 2006).

Tajnikar (2000) meni, da morajo mala podjetja v nasprotju z velikimi biti bolj učinkovita, če hočejo preživeti. Velika podjetja lahko pogosto ohranijo in zaščitijo nedonosne operacije, medtem ko mala podjetja stremijo k čim večji učinkovitosti in vplivajo na neučinkovitost gospodarstva. Učinkovitost gospodarstva je v veliki meri odvisna od množice malih podjetij, ki vsak dan nastajajo in vsak dan umirajo. Z nastajanjem in odmiranjem zagotavljajo gospodarstvu ustrezno fleksibilnost in prilagodljivost ponudbe naglim spremembam na strani povpraševanja. Ta demografija podjetij vpliva na mikroekonomske vidike pri sprejemanju poslovnih odločitev, kot so iskanje investicij (predvsem alternativnih) in povezovanje z zunanjimi poslovnimi subjekti. Iz tega lahko sklepamo, da v primeru novih nastajajočih podjetij lahko pričakujemo večje povpraševanje po delovni sili. Ta je na trgu omejena in povečuje ceno dela. V primeru umiranja podjetij in posledično zmanjševanja ponudbe lahko to vpliva na višjo ceno proizvodov in storitev.

Mala in srednje velika podjetja so glavni dejavnik pri generiranju gospodarske rasti in hkrati zagotavljajo tudi večino novih delovnih mest. Od malega gospodarstva pričakujemo vrsto učinkov tako na ekonomski ravni kot družbeni razvoj, zato postaja močna sestavina razvojne strategije v vseh državah po svetu, tako v razvitih kot v tranzicijskih gospodarstvih (Smallbone et al., 1995). Dinamika podjetij z vidika razvojne politike je za splošno družbeno in socialno okolje zelo pomembna, saj zagotavlja več narodno gospodarskih učinkov (Glas & Petrin, 2007):

- prispevek k ustvarjanju novih delovnih mest, saj dajejo mala podjetja izrazit prispevek k neto zaposlovanju;
- prispevek na področju inovacij, saj so marsikje dinamična, visoko tehnološka mala podjetja ključni nosilec inovacij;
- povečanje dohodka v regiji, saj delujejo predvsem na lokalnem trgu in preprečujejo odliv sredstev potrošnikov v druge regije;
- mala podjetja so del širše regionalne strukture in pomembno dopolnilo ponudbe na regionalnem področju, saj zapolnjujejo povpraševanje, ki ni zanimivo za velika podjetja;
- mala podjetja so zametki novih velikih podjetij, saj omogočajo preskus sposobnih podjetnikov in imajo močno demonstracijsko vlogo, ki potegne za seboj nove generacije podjetnikov, kar nedvomno vpliva na gospodarski razvoj.

Dinamika podjetij ima pomembno vlogo pri izboljševanju učinkovitosti razporejanja kapitala in pri ustvarjanju novih delovnih mest. S tem prispeva h gospodarski rasti in socialni koheziji. Pozitivna dinamika nastajanja novih podjetij ter preoblikovanje in rast obstoječih podjetij imata za posledico večji konkurenčni pritisk na obstoječa podjetja. Na konkurenčne pritiske se

obstoječa podjetja odzovejo z izboljšanjem učinkovitosti, z novimi idejami in inovativnimi pristopi (Foster, L., Haltiwanger J. in Krizan C.J. 1998). Večja učinkovitost in uporaba novosti znotraj podjetij povečuje moč konkurence v gospodarstvu kot celoti, to pa prinaša potrošnikom koristi, kot so večja izbira in nižje cene. Dinamika podjetij in z njo povezana večja stopnja učinkovitosti prinaša družbi premoženje, delovna mesta in večjo pestrost izbire za potrošnike. Prav tako ima dinamika podjetij pomembno vlogo pri spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, zlasti v regijah, ki zaostajajo v razvoju, kar prispeva k dvigu produktivnosti v celotnem gospodarstvu (Žakelj, 2004).

Ugotovimo lahko, da se z ustanavljanjem in umiranjem podjetij ustvari neka fleksibilnost na trgu. Ta fleksibilnost se lahko kaže v prilagajanju podjetij, konkurenčnosti in učinkovitosti, kar hkrati vpliva na gospodarsko rast.

2 Dinamika nastajanje in umiranja podjetij v Sloveniji od leta 2000 do 2007

V nadaljevanju zato na osnovi podatkov za obdobje 2000-2007 analiziram gibanje števila novonastalih podjetij, umrljivosti podjetij ter preživetje podjetij v slovenskem gospodarstvu. Vse tri vrste analiz izdelam po letih, po statističnih regijah, po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah podjetij. Nekatere podatke primerjam z izbranimi evropskimi državami, da si ustvarimo sliko o tem, kakšno je stanje v Sloveniji v primerjavi z Evropo ter kakšne so razlike med evropskimi državami na tem področju.

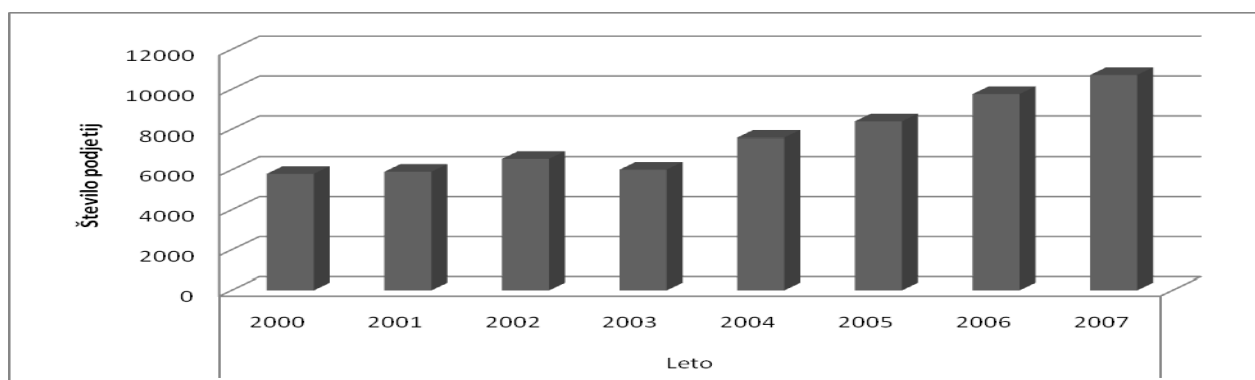
2.1 Novoustanovljena podjetja

Delež nastajajočih in novih podjetij ter njihova rast sta nedvomno ključna dejavnika razvoja in ustvarjanja nove vrednosti, pri čemer je pomembna predvsem kvaliteta, merjena v dodani vrednosti (Rebernik, Tominc & Pušnik, 2008).

Po opredelitvi po SURS-u je novonastalo podjetje brez predhodnika podjetje, ki je nastalo kot kombinacija proizvodnih dejavnikov, vendar tako, da pri tem dogodku ni bilo udeleženo nobeno drugo podjetje. Med novonastala ne štejemo podjetij, ki so nastala s spojitvijo, razpadom ali odcepitvijo, podjetij, ki so nastala zaradi spremembe pravnoorganizacijske oblike, in tistih, ki so v dveh letih znova oživela-reaktivacija (SURS. Opombe: Novonastala podjetja).

Na Sliki 1 na prikazujem število novonastalih podjetij brez predhodnika v obravnavanem obdobju od leta 2000 do 2007. Kot je razvidno iz Slike 1, se je v Sloveniji število podjetij v obravnavanem obdobju z začetne ravni v letu 2000, to je 5808 novonastalih podjetij brez predhodnika, povišalo na končno raven v letu 2007, na 10722 podjetij.

Slika 1: Novonastala podjetja brez predhodnika v letih 2000 do 2007



Vir: Novonastala podjetja brez predhodnika po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, letno.

Slika 1 prikazuje, da smo v letu 2007 v primerjavi z letom 2000 zabeležili 84,6 odstotka več novonastalih podjetij brez predhodnika. Ta rast je bila v povprečju 9,15 odstotka na leto. V obravnavanem obdobju je bila rast novonastalih podjetij samo enkrat negativna, in sicer leta 2003 v primerjavi z letom 2002. V tem letu je nastalo za 8,2 odstotka manj podjetij kot leto prej, število podjetij se je zmanjšalo iz 6559 na 6019.

V Tabeli 1 prikazujem strukturo novonastalih podjetij brez predhodnika po standardni klasifikaciji dejavnosti (v nadaljevanju SKD) od leta 2000 do 2007. V vrstici Skupaj je predstavljeno skupno število vseh novonastalih podjetij brez predhodnika v izbranem letu.

Tabela 1: Novonastala podjetja brez predhodnika po dejavnostih od leta 2000 do 2007

SKD (C–K) ¹	Leto							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Skupaj	5808	5912	6559	6019	7588	8400	9764	10722
C	7	3	6	5	8	6	6	3
D	700	723	779	702	937	790	1006	964
E	10	11	22	7	9	28	45	35
F	928	934	900	907	1414	1694	2254	2561
G	1738	1720	1782	1580	1929	1907	1884	1926
H	546	543	599	536	563	629	819	801
I	389	363	412	384	414	482	544	759
J	31	50	120	101	201	190	240	229
K	1459	1565	1939	1797	2113	2674	2966	3444

Vir: SURS, Novonastala podjetja brez predhodnika po dejavnostih, Slovenija, letno.

Iz Tabele 1 je razvidno, da so podjetja s področja gradbeništva (F), trgovine in popravil motornih vozil (G) ter s področja poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev (K) skozi celotno obdobje, to je 2000-2007 predstavljala velik delež novonastalih podjetij brez predhodnika. Ta delež je bil v obravnavanem obdobju v povprečju 72,2 odstotka. Prav

¹ SKD: Standardna klasifikacija dejavnosti: C (Rudarstvo), D (Predelovalne dejavnosti), E (Oskrba z električno energijo, plinom in vodo), F (Gradbeništvo), G (Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe), H (Gostinstvo), I (Promet, skladiščenje in zveze), J (Finančno posredništvo) in K (Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve).(SURS; Pregled klasifikacij).

pri novonastalih podjetjih brez predhodnika, ki so bila registrirana v dejavnosti gradbeništva, rezultati kažejo na najvišji porast. Podjetij v dejavnosti gradbeništva je bilo namreč, kar za 176 odstotkov več kot iz leta 2000, in sicer 928 novih podjetij v letu 2000 na število 2561 v letu 2007. Sledila so podjetja v dejavnosti poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev, kjer je odstotek povečanja novonastalih podjetij brez predhodnika v obravnavanem obdobju znašal 136 odstotkov. Edina dejavnost, kateri se v sedemletnem obdobju število ni povečalo, je bilo rudarstvo (C). Število podjetij, ki so nastala v letu 2007, je bilo za 57,1 odstotka manjše kot v začetnem letu 2000.

V dejavnostih, ki so v analiziranem obdobju beležila največ novonastalih podjetij brez predhodnika so s področja F, G in K. Zato v Tabeli 2 prikazujem visok odstotek novonastalih podjetij brez predhodnika v treh omenjenih dejavnostih od skupnega števila vseh novonastalih podjetij v letu 2006 in 2007. Zanimivo je, da med temi dejavnostmi prevladujejo novonastala podjetja brez predhodnika, ki so registrirana kot fizične osebe.²

Tabela 2: Dejavnosti F, G in K v letu 2006 in 2007

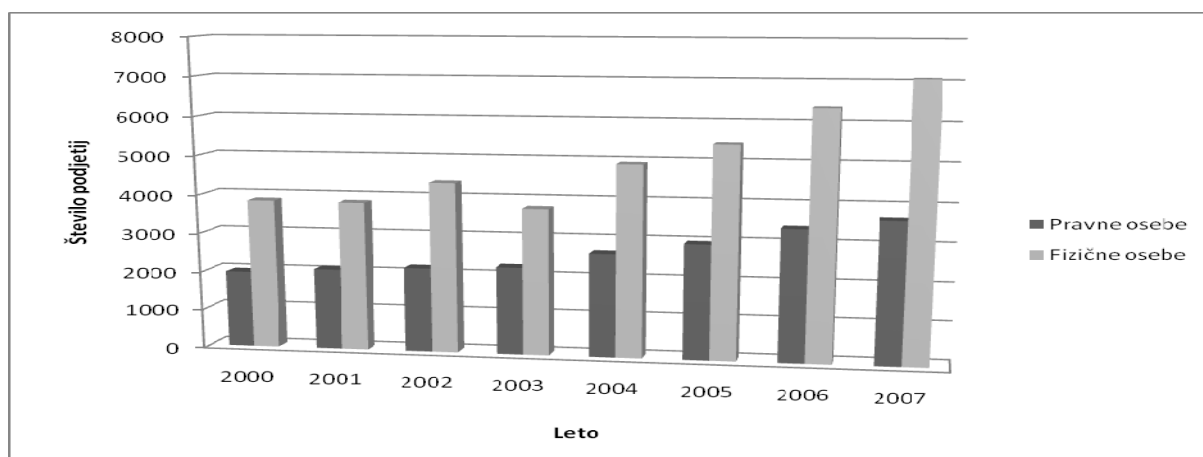
Dejavnost	Leto	
	2006	2007
Število podjetij - SKD skupaj	9764	10722
Število podjetij v dejavnostih F, G in K skupaj	7104	7931
F, G in K od SKD skupaj v %	72,8	74
Število podjetij registrirane kot fizične osebe (F, G, K)	4742	5064
Fizične osebe v dejavnosti F, G in K od skupno vseh fizičnih oseb %	66,8	63,9

Vir: SURS, Novonastala podjetja brez predhodnika po dejavnostih, Slovenija, letno.

V letu 2007 in 2006 so med novonastalimi podjetji brez predhodnika prevladovala podjetja, ki so po svoji dejavnosti spadala na področje poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev, sledila pa so podjetja s področij gradbeništva ter trgovine, popravil motornih vozil. Omenjena podjetja so predstavljala 74 odstotkov vseh novonastalih podjetij brez predhodnika, v letu 2006 pa 72,8 odstotka. Po pravnoorganizacijski obliki so med temi podjetji prevladovale fizične osebe (66,8 odstotka v letu 2006 in 63,9 odstotka v letu 2007). V Sliki 2 zato prikazujem število podjetij po pravnoorganizacijski obliki, kjer ločim med pravnimi in fizičnimi osebami. V letu 2000 je bilo število novonastalih podjetij brez predhodnika, ki so bila registrirana kot pravne osebe, 1967, in kot fizične osebe, 3841. Skozi obravnavano obdobje do končnega obravnavanega leta se je število podjetij povečalo.

² Fizične osebe so samostojni podjetniki posamezniki in druge fizične osebe, ki na prostem trgu samostojno in trajno opravljajo različne, izključno pridobitne dejavnosti. Pravne osebe so gospodarske družbe, zavodi, društva, organi in organizacije, ki z vpisom v konstituivni register, ustrezno evidenco ali ustreznimi razvid ali z zakonom pridobijo status (lastnost) pravne osebe (SURS – Vodič).

Slika 2: Novonastala podjetja po pravnoorganizacijskih oblikah v letih 2000 do 2007



Vir: SURS, Novonastala podjetja brez predhodnika po pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, letno.

Leta 2007 je bilo število novonastalih podjetij brez predhodnika, registriranih kot pravne osebe, 3653, kar v primerjavi z začetnim letom 2000 predstavlja 85,7 odstotka več podjetij. Število podjetij, registriranih kot fizične osebe, pa je bilo 7069, kar pomeni, da je bilo v letu 2007 v primerjavi z letom 2000 kar za 84 odstotkov več novonastalih podjetij brez predhodnika. V nadaljevanju predstavljam novonastala podjetja brez predhodnika po statističnih regijah po Sloveniji.

Tabela 3: Novonastala podjetja brez predhodnika po statističnih regijah

REGIJE	Število novih podjetij 2007	Število novih podjetij 2000-2007	Delež v letu 2007 (%)	Delež v obdobju 2000-2007	Rast 2007/06 (%)	Rast 2000-2007 (%)
SLOVENIJA	10722	60772	100	100	9,8	84,6
Pomurska	402	2399	3,7	3,9	-0,5	86,1
Podravska	1572	9158	14,7	15,1	14,5	78,4
Koroška	316	1678	2,9	2,8	14,9	60,4
Savinjska	1061	6205	9,9	10,2	1,4	66,3
Zasavska	124	897	1,2	1,5	-9,4	63,1
Spodnjeposavska	233	1592	2,2	2,6	-8,6	35,4
Jugovzhodna Slovenija	432	2654	4,0	4,4	12,7	59,4
Osrednjeslovenska	3647	20549	34,0	33,8	8,6	89,5
Gorenjska	1147	5934	10,7	9,8	14,5	100,8
Notranjsko-kraška	232	1289	2,2	2,1	12,1	66,9
Goriška	631	3535	5,9	5,8	13,4	86,6
Obalno-kraška	925	4882	8,6	8,0	19,9	140,2

Vir: SURS, Novonastala podjetja brez predhodnika po statističnih regijah, Slovenija, letno.

V Tabeli 3 prikazujem, kakšno je stanje novonastalih podjetij po regijah. V obalno-kraški regiji je bil odstotek novonastalih podjetij v obravnavanem obdobju najvišji, in sicer je v letu 2007 glede na leto 2000 nastalo 140,3 odstotka več podjetij. Če nadaljujem je bilo v obalno-kraški regiji prav tako najvišji odstotek novonastalih podjetij brez predhodnika v letu 2007 v primerjavi z letom 2006, in sicer je smo zabeležili 19,9 odstotka več podjetij. V obdobju

2000-2007 pa sem v spodnjeposavski regiji zabeležil najnižjo rast novonastalih podjetij, in sicer je ta rast znašala samo 35,5 odstotka. Zasavska regija je v letu 2007 v primerjavi z letom 2006 imela najvišjo negativno rast, in sicer je nastalo 9,4 odstotka manj podjetij. Na podlagi Tabele 3 smo ugotovili, da je osrednjeslovenska regija imela najvišji delež novonastalih podjetij brez predhodnika v obdobju 2000-2007 in v letu 2007 v primerjavi z letom 2006.

V Tabeli 4 prikazujem število novonastalih podjetij brez predhodnika po velikostnih razredih zaposlenih.

Tabela 4: Število novonastalih podjetij po velikostnih razredih zaposlenih

Število novonastalih podjetij po velikostnih razredih, Slovenija, 2000-2007								
Razredi zaposlenih oseb	Leto							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0 zaposlenih oseb	3102	3175	1839	4155	5356	6011	7156	7729
1-4 zaposlenih oseb	2480	2507	4547	1659	2029	2169	2418	2779
Več kot 5 zaposlenih	226	230	173	205	203	220	190	214
Skupaj	5808	5912	6559	6019	7588	8400	9764	10722
Število oseb, ki delajo v novonastalih podjetjih po velikostnih razredih, Slovenija, 2000-2007								
Razredi zaposlenih oseb	Leto							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0 zaposlenih oseb	2807	2858	3636	3212	4287	4828	5952	6286
1-4 zaposlenih oseb	4338	4325	3262	2845	3464	3857	4105	4554
Več kot 5 zaposlenih	2529	2093	1784	2793	2457	2554	2051	2332
Skupaj	9674	9276	8682	8850	10208	11239	12108	13172
Delež oseb, ki delajo (%)	1,61	1,54	1,44	1,47	1,68	1,86	1,95	2,04

Vir: SURS. Novonastala podjetja brez predhodnika po velikostnih razredih zaposlenih in dejavnostih, Slovenija, letno

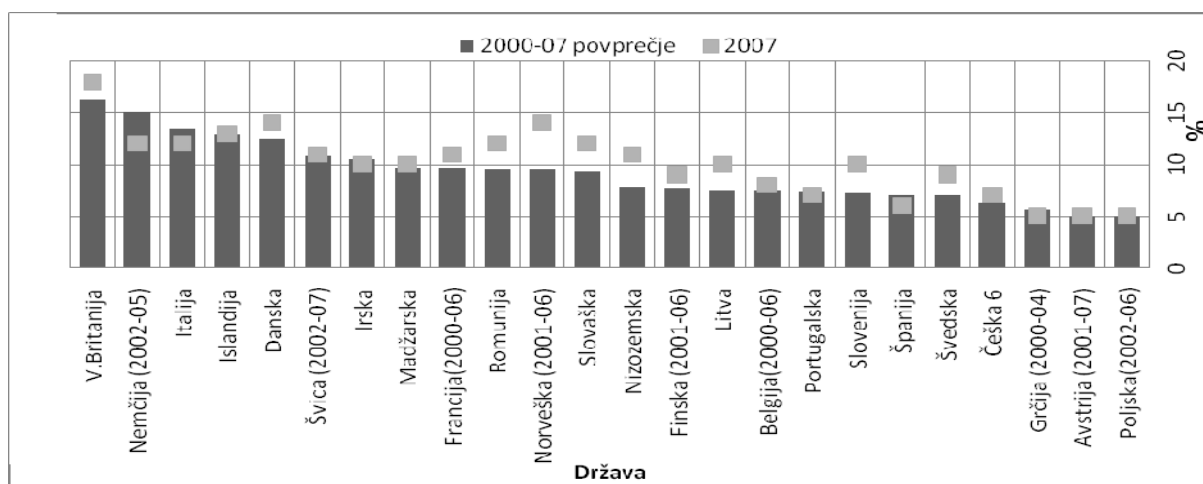
V letu 2007 je v Sloveniji nastalo 10722 novih podjetij, kar je 86,6 odstotka več v primerjavi z letom 2000. Ta razliko od znatnega povečanja novih podjetij glede na leto 2000 pa povečanje števila zaposlenih v novonastalih podjetjih brez predhodnika v letu 2007 kaže precej drugačno sliko. Število zaposlenih oseb se je v letu 2007 glede na leto 2000 povečalo za 36,2 odstotka. V letu 2000 je bilo v novonastalih podjetjih brez predhodnika zaposlenih povprečno 1,66 osebe na podjetje, medtem ko je bilo v letu 2007 zaposlenih samo še 1,23 osebe na podjetje, kar kaže na zmanjševanje povprečne velikosti novonastalih podjetij (Tabela 4).

V nadaljevanju prikazujem prirastek novonastalih podjetij brez predhodnika po Evropi v izbranih letih. Podatki o prirastku podjetij so za leto 2007, nekateri za leto 2006 in dva

podatka za leto 2004. Želim čim bolj celovito primerjati prirastek novonastalih podjetij v Evropi in zato tudi vključujem nekoliko starejše podatke. V letu 2006 je Slovenija imela 9,72 odstotka prirastka novonastalih podjetij. Za primerjavo lahko povem, da je najmanj prirastka novonastalih podjetij v letu 2007 zabeležil Ciper (3,32 odstotka), največ pa Litva (24,73 odstotka). Poleg slednje so preko 13 odstoten prirastek novonastalih podjetij v letu 2007 zabeležile še Bolgarija (15,1 odstotka), Estonija (13,2 odstotka), Nizozemska (13,2 odstotka), Portugalska (13,7 odstotka), Slovaška (13,3 odstotka) in Romunija (15,6 odstotka). Vsi podatki za evropske države so predstavljeni v Prilogi 7 (Eurostat, Birth rate).

Na Sliki 3 predstavljam, kakšen je bil povprečen prirastek števila podjetij v nekaterih evropskih državah od leta 2000 do 2007 in ga primerjam samo s prirastkom v letu 2007.

Slika 3: Povprečni letni prirastek novoustanovljenih podjetij od leta 2000 do 2007



Vir: Measuring Innovation: A New Perspective – OECD 2010.

Iz Slike 3 je razvidno, da je imela najvišji povprečni prirastek novonastalih podjetij brez predhodnika skozi obravnavano obdobje Velika Britanija, in sicer 16,3 odstotka. V letu 2007 je ista država dosegla 18 odstotkov prirastka novonastalih podjetij brez predhodnika. Nekatere države nimajo vseh potrebnih podatkov, zato sem za izračun povprečnega prirastka novonastalih podjetij brez predhodnika vzel krajšo dobo. Nemčija je na drugem mestu s povprečnim prirastkom 15 odstotkov, vendar je ta podatek povprečje od leta 2002 do 2005. Povprečni prirastek novonastalih podjetij brez predhodnika za Slovenijo v obravnavanem obdobju je 7,3 odstotka. V letu 2007 je Slovenija dosegla 10 odstotkov prirastka novonastalih podjetij brez predhodnika.

Na osnovi ugotovitev v tem podpoglavju lahko sklenemo, da je število novonastalih podjetij v Sloveniji v obravnavanem obdobju skozi leta v obdobju 2000-2007 naraščalo. V letu 2007 smo imeli v Sloveniji 84,6 odstotka več podjetij v primerjavi z letom 2000. Med novonastalimi podjetji brez predhodnika so prevladovala podjetja, ki so po svoji dejavnosti spadala na področje poslovanja z nepremičninami, najema in poslovnih storitev, s področja

gradbeništva ter s področja trgovine in popravil motornih vozil. Osrednjeslovenska regija tista, v kateri je delež novonastalih podjetij brez predhodnika najvišji.

2.2 Preživela podjetja

Preživelo podjetje je novonastalo podjetje (nastalo na novo v letu opazovanja), ki je poslovalo v naslednjih največ petih letih od nastanka. Podjetje je preživelo tudi, če je pravna enota prenehala poslovati in je njegovo dejavnost prevzela nova pravna enota, ki je bila ustanovljena za prevzem proizvodnih dejavnikov podjetja (SURs: Opombe-Preživela podjetja).

V Tabeli 5 prikazujem preživela podjetja po dejavnostih v Sloveniji v petletnem obdobju (2002–2007).

Tabela 5: Preživela podjetja od 2002 do 2007 po dejavnostih

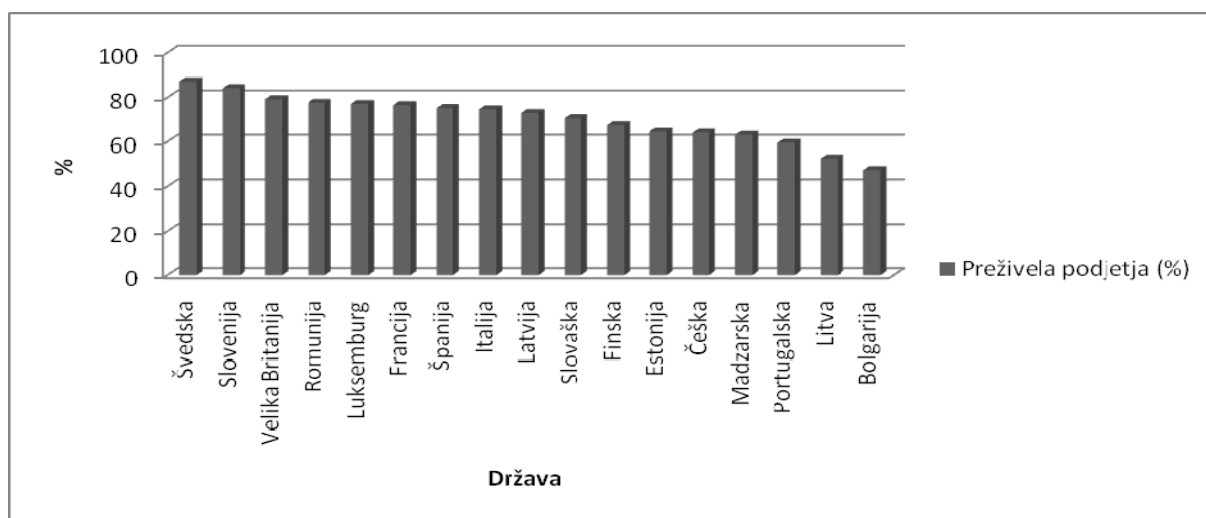
SKD (C-K)	2002/07	2003/07	2004/07	2005/07	2006/07
	Delež preživelih podjetij (%)	Delež preživelih podjetij (%)	Delež preživelih podjetij (%)	Delež preživelih podjetij (%)	Delež preživelih podjetij (%)
SKUPAJ	62,89	68,02	76,11	83,99	92,84
C	83,33	80	62,5	100	100
D	68,16	75,21	81,86	87,09	92,15
E	86,36	85,71	88,89	100	91,11
F	74,11	76,74	83,45	86,48	94,9
G	54,83	61,08	71,7	79,55	90,34
H	51,59	54,85	69,63	81,88	89,5
I	64,08	74,22	79,71	88,59	95,22
J	65,83	71,29	69,15	78,95	96,67
K	65,7	69,23	74,35	84,48	93,29

Vir: SURs, Preživela podjetja po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, 2002–2007.

Tabela 5 prikazuje preživetje podjetij od leta 2002 do 2007. Tako lahko ugotovimo, da je v letu 2007 poslovalo 92,8 odstotka podjetij, ki so na novo nastala v letu 2006. Od podjetij, ki so na novo nastala v letu 2005, jih je v letu 2007 poslovalo 84,0 odstotka. Delež podjetij, ki so na novo nastala v letu 2004 in so v letu 2007 še poslovala, je znašal 76,1 odstotka. Od podjetij, ki so na novo nastala v letu 2003, jih je v letu 2007 poslovalo še 68,0 odstotka. Delež podjetij, ki so na novo nastala v letu 2002 in so v letu 2007 poslovala, je znašal 62,9 odstotka. Skoraj v vseh obravnavanih letih so deleži t. i. preživelih podjetij največji med podjetji, ki po svoji dejavnosti spadajo na področji oskrbe z elektriko, plinom, vodo in rudarstva. Med podjetji, katerih deleži preživelih podjetij so med najmanjšimi od vseh preživelih podjetij za posamezno leto, izstopajo podjetja, ki po svoji dejavnosti spadajo na področji gostinstva in trgovine; popravil motornih vozil.

V Sliki 4 predstavljam stopnjo preživetja podjetij v obdobju dveh let za Slovenijo in nekatere Evropske države. Na Sliki 4 vidimo preživela podjetja, ki so nastala v letu 2004 in so preživela dve leti. Za odstotek preživetja v letu 2006 sem se odločil zato, ker je bilo v statistiko zajetih več držav kot v letu kasneje.

Slika 4: Preživela podjetja v dveh letih svojega delovanja (2004–2006)



Vir: Eurostat, Survival rate.

Med državami, pri katerih so bili podatki na voljo, je najvišji odstotek preživetja podjetij v dveh letih dosegla Švedska, in sicer 87,25 odstotka. V enakem obdobju so podjetja v Bolgariji dosegla najnižji odstotek preživetja v letih od 2004 do 2006, zabeležila so 47,33 odstotno stopnjo preživelih podjetij v obdobju dveh let.. Slovenija je po podatkih Eurostata dosegla visokih 84 odstotno stopnjo preživetja, kar jo uvršča na visoko drugo mesto med obravnavanimi državami.

Hkrati Slovenija beleži 62,9-odstotni delež podjetij, ki so na novo nastala leta 2002 in poslovala v letu 2007. V primerjavi z izbranimi evropskimi državami tako dosega visok delež preživelih podjetij.

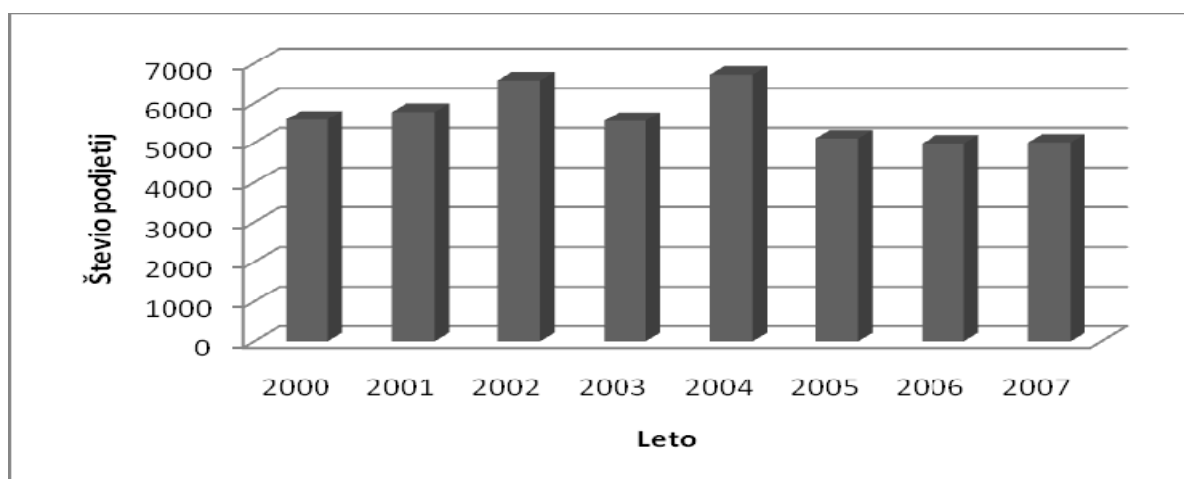
2.3 Umrljivost podjetij

V nadaljevanju predstavljam umrljivost podjetij brez naslednika v Sloveniji po številu podjetij, stopnji umrljivosti, po pravnoorganizacijskih oblikah in statističnih regijah. Na koncu stopnjo umrljivosti podjetij v Sloveniji v primerjam z evropskimi državami.

Po opredelitvi SURS-a za podjetje, ki je prenehalo delovati in je brez naslednika, velja, da je podjetje kot kombinacija proizvodnih dejavnikov razpadlo, vendar tako, da pri tem dogodku ni bilo udeleženo nobeno drugo podjetje. Med podjetja, ki so prenehala delovati, ne štejemo podjetij, ki so prenehala obstajati zaradi spojitve, prevzemov, razpadov, spremembe v pravnoorganizacijski obliki, in tistih, ki so v dveh letih po letu opazovanja znova oživela.

V Sliki 5 za Slovenijo prikazujem število podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika v obdobju od leta 2000 do leta 2007.

Slika 5: Podjetja, ki prenehala poslovati in so brez naslednika v letih 2000–2007



Vir: SURS, Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, 2000–2007.

Število podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, se je skozi obdobje manjšalo. V letu 2007 je prenehalo poslovati 10,4 odstotka manj podjetij kot jih je prenehalo poslovati v letu 2000. V letu 2000 je bilo to število podjetij 5588, v letu 2007 pa 5009. Najvišje število v obravnavanem obdobju je bilo v letu 2004, ko je prenehalo poslovati 6717 podjetij brez naslednika.

Analiza umrljivosti torej pokaže, da je bilo v primerjavi končnega z začetnim letom obravnavanega obdobja je torej bilo manj podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika. V Tabeli 6 predstavljam, podjetja ki so prenehala poslovati v obdobju 2000-2007 po pravnoorganizacijskih oblikah.

Tabela 6: Podjetja, ki so prenehala poslovati, po pravnoorganizacijski obliki

Pravno-organizacijske oblike	Leto								Povprečje v %
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Pravne osebe	1968	1782	1836	1629	1666	1708	1060	783	
Fizične osebe	3620	3995	4737	3924	5051	3401	3925	4226	
Pravne osebe %	35,2	30,8	27,9	29,3	24,8	33,4	21,3	15,6	27,4
Fizične osebe %	64,8	69,2	72,1	70,7	75,2	66,6	78,7	84,4	72,6

Vir: SURS, Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, 2000–2007.

Podjetja, ki so bila registrirana kot pravne osebe, so v povprečju predstavljala 27,4 odstotka podjetij, ki so prenehala poslovati. Ostalih 72,6 odstotka pa so predstavljale fizične osebe. Tukaj je prihajalo do odstopanj od povprečja, kar se je kazalo tako, da se je delež pravnih oseb, ki so prenehale poslovati, zmanjševal v primerjavi z deležem fizičnih oseb. Tako je bilo v letu 2000 med podjetji, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika 35,2 odstotka pravnih oseb in 64,8 odstotka fizičnih oseb, ki so prenehale poslovati. Delež pravnih oseb se

je zmanjševal in v letu 2007 dosegel 15,6 odstotka. Na drugi strani se je delež fizičnih oseb povečal in je v letu 2007 znašal 84,4 odstotka od vseh podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika. V letu 2000 je prenehalo poslovati 1968 podjetij. To število se je v sedemletnem obdobju znižalo in v letu 2007 znašalo 783 podjetij, ki so prenehala poslovati. V letu 2007 je v primerjavi z letom 2000 bilo 60,2 odstotka manj podjetij, ki so bila registrirana kot pravne osebe in so prenehala poslovati. Število podjetij, ki so prenehala poslovati in so bila registrirana kot fizične osebe, je bilo v primerjavi z letom 2007 višje v letu 2000, iz števila 3620 je narastlo na končno število 4226, kar pomeni 16,7 odstotka več podjetij.

V Tabeli 7 prikazujem, kakšna je struktura podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po dejavnostih.

Tabela 7: Podjetja, ki so prenehala poslovati po dejavnostih od leta 2000 do 2007

Dejavnost	Leto							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Skupaj	5588	5777	6573	5553	6717	5109	4985	5009
C	4	7	5	7	3	6	2	3
D	949	1002	1213	987	1185	774	748	706
E	7	6	9	7	24	4	5	7
F	643	684	870	807	846	740	847	882
G	1969	1929	1991	1576	1882	1506	1329	1188
H	521	535	614	536	561	443	575	653
I	589	639	701	598	690	499	475	498
J	23	29	57	51	84	60	64	70
K	883	946	1113	984	1442	1077	940	1002

Vir: SURS, Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, po dejavnostih, Slovenija, 2000–2007.

Čeprav so, kot izhaja iz Tabele 1, dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe (G) dejavnosti, v katerih nastaja največ novih podjetij, so v istem obdobju obenem omenjene dejavnosti zabeležile tudi najvišji odstotek podjetij, ki so prenehala poslovati. V letu 2007 je bilo v primerjavi z letom 2000, 39,7 odstotka manj podjetij, ki so prenehala poslovati. Petim od skupno devetim dejavnosti je v obravnavanem obdobju uspelo zmanjšati število podjetij, ki so prenehala poslovati. V ostalih štirih dejavnostih se je število podjetij v celotnem obdobju analize 2000–2007 povečalo (glede na celotno obdobje). Najvišji odstotek je bilo moč zaslediti v dejavnosti finančnega posredništva (J). Tu smo lahko zabeležili, da je v letu 2007 v primerjavi z letom 2000 prenehalo poslovati kar 204,3 odstotka več podjetij. Iz leta 2000, ko je prenehalo poslovati 23 podjetij je v letu 2007 bilo 70 podjetij, ki so prenehala poslovati v dejavnosti finančnega posredništva.

S pomočjo Tabele 7 sem ugotovil, da je večina podjetij, ki so prenehala poslovati, poslovala v dejavnostih F, G in K, zato te dejavnosti v Tabeli 8 predstavljam podrobneje.

Tabela 8: Podjetja, ki so prenehala poslovati, v dejavnosti F, G in K v letu 2006 in 2007

Dejavnost	Leto	
	2006	2007
Število podjetij - SKD skupaj	9764	10722
Število podjetij v dejavnostih F, G in K skupaj	7104	7931
F, G in K od SKD skupaj v %	72,8	74
Število podjetij registrirane kot fizične osebe (F, G, K)	4742	5064
Fizične osebe v dejavnosti F, G in K od skupno vseh fizičnih oseb %	66,8	63,9

Vir: Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, letno.

Med podjetji, ki so v letu 2007 in leta 2006 prenehala poslovati in so brez naslednika, je bilo največ takih, ki so po svoji dejavnosti spadala v področje trgovine, popravil motornih vozil (G). Sledila so jim podjetja, ki so se uvrščala v področji poslovanja z nepremičninami, najema, poslovnih storitev (K) in gradbeništva (F). Podjetja, uvrščena v navedena področja dejavnosti, so predstavljala 61,3 odstotka vseh podjetij, ki so v letu 2007 prenehala poslovati in so brez naslednika (v letu 2006 je bilo takih podjetij 62,5 odstotka). Med temi podjetji so glede na njihovo pravnoorganizacijsko obliko prevladovali fizične osebe (82,9 odstotka v letu 2007 in 75,7 odstotka v letu 2006). Skupine dejavnosti G, K in F po standardni klasifikaciji dejavnosti torej predstavljajo področja, kjer je bilo v letih 2007 in 2006 zabeleženih največ podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika. V Tabeli 9 prikazujem ta podjetja in jih analiziram po statističnih regijah v Sloveniji.

Tabela 9: Podjetja, ki so prenehala poslovati, po statističnih regijah v letih 2000–2007

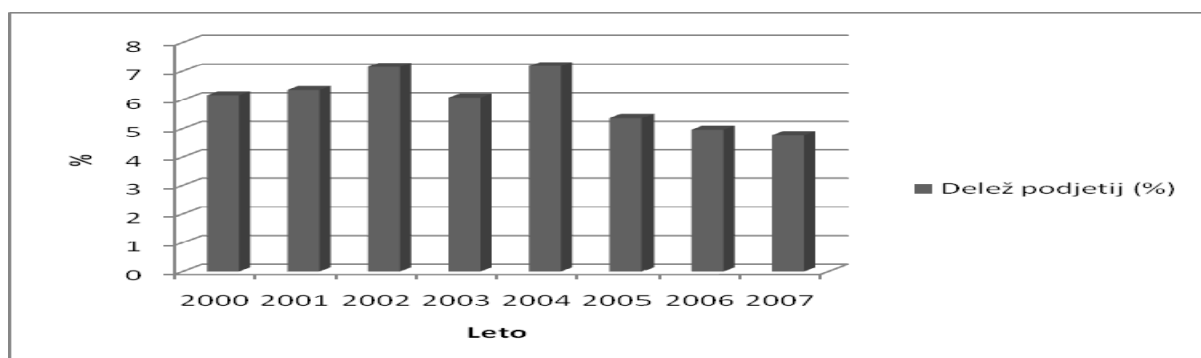
REGIJA	Število podjetij, ki so prenehala poslovati 2007	Število podjetij, ki so prenehala poslovati 2000–2007	Delež v letu 2007 (%)	Delež v obdobju 2000–2007 (%)	Spremembe števila podjetij 07/06 (%)	Sprememba števila podjetij 2000–2007 (%)
SLOVENIJA	5009	45311	100	100	0,4	-10,3
Pomurska	254	2113	5,1	4,7	13,9	10,9
Podravska	889	7375	17,7	16,3	-0,6	0,9
Koroška	110	1300	2,2	2,9	-19,7	-31,3
Savinjska	584	5164	11,7	11,4	2,8	-4,8
Zasavska	81	774	1,6	1,7	1,2	-15,6
Spodnjeposavska	141	1393	2,8	3,1	2,1	-23,3
Jugovzhodna Slovenija	241	2520	4,8	5,6	-6,2	-27,1
Osrednjeslovenska	1349	13029	26,9	28,7	-2,3	-17,4
Gorenjska	502	4149	10,0	9,1	-0,9	4,6
Notranjsko-kraška	114	1004	2,3	2,2	4,5	-5,7
Goriška	291	2933	5,8	6,5	1,7	-24,6
Obalno-kraška	453	3557	9,0	7,8	12,4	-3,8

Vir: SURS, Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po statističnih regijah, Slovenija, 2000–2007.

V Tabeli 9 je bilo mogoče ugotoviti, da v treh od dvanajstih regij se je število podjetij, ki so prenehala poslovati z delovanjem, povečevalo, v ostalih pa je število takih podjetij v obravnavanem obdobju padalo. Pomurska, gorenjska in podravska regija so v letu 2007 v primerjavi z letom 2000 zabeležili več podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika (10,9 odstotka, 4,6 odstotka in 0,9 odstotka). Število podjetij, ki so prenehala s poslovanjem se je najbolj zmanjšalo na koroškem, in sicer za kar 31, 3 odstotka.

V nadaljevanju prikazujem stopnjo umrljivosti podjetij. Stopnjo umrljivosti najprej prikazujem za Slovenijo v obdobju 2000-2007, na naslednji sliki pa jo primerjam z izbranimi evropskimi državami (Slika 6).

Slika 6: Stopnja umrljivosti slovenskih podjetij v letih od 2000 do 2007



Vir: SURS, Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, Slovenija, letno.

Kot je razvidno iz Slike 6, se je zadnja tri leta v obravnavanem obdobju stopnja umrljivosti podjetij brez naslednika zmanjševala v primerjavi z letom 2004. V letu 2004 smo zabeležili najvišjo stopnjo umrljivosti podjetij brez naslednika, in sicer je bila 7,18-odstotna. Ta stopnja se je do leta 2007 zmanjševala in takrat dosegala tudi najnižjo stopnjo umrljivosti podjetij brez naslednika v obravnavanem obdobju, ki je bila 4,77-odstotna.

V Tabeli 10 predstavljam podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po velikostnih razredih zaposlenih oseb. V letu 2007 je v Sloveniji prenehalo poslovati 5009 podjetij, kar je za 10,4 odstotka manj kot v primerjavi z letom 2000. Zmanjšalo se je tudi povprečno število zaposlenih na posamezno podjetje, ki je prenehalo poslovati in je brez naslednika. Če je bilo v letu 2000 povprečno število zaposlenih v podjetju, ki je prenehalo poslovati, 1,36 osebe, se je to število v letu 2006 zmanjšalo na 1,27 zaposlene osebe na podjetje, ki je prenehalo poslovati in je brez naslednika (Tabela 10).

Tabela 10: Podjetja, ki so prenehala poslovati, po velikostnih razredih zaposlenih oseb

Število podjetij, ki so prenehala poslovati velikostnih razredih, Slovenija, 2000-2007								
Razredi zaposlenih oseb	Leto							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0 zaposlenih oseb	3043	3245	4389	3684	4851	3488	4382	3344
1-4 zaposlenih oseb	2413	2399	2034	1737	1730	1515	1722	1497
Več kot 5 zaposlenih	132	133	150	132	136	106	124	168
Skupaj	5588	5777	6573	5553	6717	5109	6228	5009
Število oseb, ki delajo v podjetjih, ki so prenehala poslovati po velikostnih razredih, Slovenija, 2000-2007								
Razredi zaposlenih oseb	Leto							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
0 zaposlenih oseb	2483	2660	3838	3146	4199	2781	3722	-
1-4 zaposlenih oseb	3890	3922	3414	2943	2918	2504	2810	-
Več kot 5 zaposlenih	1256	1424	1699	1476	1628	1279	1384	-
Skupaj	7629	8006	8951	7565	8745	6564	7916	-
Delež oseb, ki delajo (%)	1,27	1,33	1,48	1,25	1,44	1,08	1,28	-

Vir: SURS. Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po velikostnih razredih zaposlenih oseb in dejavnostih, Slovenija, letno

Nadaljujem s stopnjo umrljivosti podjetij v Evropi. Najvišjo stopnjo umrljivosti je dosegla Litva, in sicer 18,89-odstotno stopnjo umrljivosti podjetij v letu 2006. Najnižjo stopnjo, samo 3,06 odstotka, pa je dosegel Ciper. Slovenija je v letu 2005 dosegla 5,36 odstotka. Po SURS-u je bil leta 2007 delež umrljivosti v Sloveniji 4,77-odstoten, kar natančneje prikazujem v Prilogi 10 (Eurostat, Stopnja smrtnosti.).

Ugotovili smo, da se je število podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, v analiziranem obdobju 2000-2007 zmanjšalo. Skozi obravnavano obdobje bilo več podjetij, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, registriranih kot fizične osebe. Med podjetji, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, je bilo največ takih, ki so po svoji dejavnosti spadala na področje trgovine, popravil motornih vozil, na področje poslovanja z nepremičninami, najema, poslovnih storitev in področje gradbeništva (letu 2006 in 2007). Ugotovili smo tudi, da je devetim statističnim regijam od leta 2000 do leta 2007 uspelo zmanjšati stopnjo umrljivosti podjetij ter da Slovenija v primerjavi z evropskim državami dosega nizko stopnjo umrljivosti podjetij.

3 Dejavniki nastajanja in umiranja podjetij

Tirole (1988) omenja tri dejavnike, ki vplivajo na nastajanje in umiranje podjetij. To so vrsta podjetij, dejavnost in specifične faktorje države. Meni, da ti trije dejavniki določajo obseg vstopa in izstopa podjetij na trgu. Proces vstopanja in izstopanja ima vpliv na gospodarsko uspešnost. Ta odnos ni samo enosmeren, ampak gospodarska uspešnost prav tako vpliva na podjetja, panoge in državo.

Znotraj teh treh glavnih dejavnikov obstaja še veliko drugih dejavnikov, ki vplivajo na vstop in izstop podjetij s trga. Zato dejavnike delim na dejavnike, ki neposredno vplivajo na podjetja, dejavnike, ki vplivajo na dejavnost, in dejavnike, ki vplivajo na državo.

Razlogi, ki vplivajo na dinamiko nastajanja in umiranja podjetij ter na spreminjanje velikostne strukture podjetij, so lahko zelo različni. V nadaljevanju so najpogostejši razlogi uvrščeni v pet osnovnih skupin, znotraj katerih so opredeljene posamezne vrste (Kocjančič, 2009).

- Strukturne pomanjkljivosti organiziranosti, s katerimi je mišljeno predvsem: neustrezno in predvsem napačno postavljeni cilji, neustrezna struktura kapitala, neustrezen produkt glede na aktualno povpraševanje in neraziskanost trga (Ivanjko, 1997).
- Nepričakovane spremembe, med katere spadajo predvsem: naravne nesreče, terorizem, dolgotrajne splošne stavke, nepričakovane spremembe v obrestni meri in cenah surovin, ki so povezane z gospodarskimi šoki v svetu.
- Zunanji razlogi, ki so posledica dogajanja v zunanjem okolju in posledično vplivajo na delovanje in rezultate podjetja (Novak, 2000). Najpogostejši zunanji razlogi so: spremembe na trgu, spremembe v panogi, splošne gospodarske krize, politične spremembe in spremembe zakonodaje.
- Notranji razlogi, ki vplivajo na dinamiko izstopov in velikostno strukturo podjetij, so: pomanjkanje inovativnosti, neustreznost vodstvenih kadrov, nestrokovnost in nemoralnost vodstva, neučinkovita organiziranost dela, pretirane sindikalne zahteve, nizka stopnja organizacijske kulture in podobno.
- Medpodjetniški razlogi v panogi so razlogi, ki so posledica tekmovanja med podjetji, ki delujejo znotraj panoge (Ivanjko, 1997). Najpogostejši razlogi so: spremembe podjetniških navad, tehnične novosti na trgu, spremembe na področjih surovin in spremembe v konkurenci.

Po raziskavi, ki jo je opravil SURS (Dejavniki poslovne uspešnosti novonastalih podjetij brez predhodnika), se med najpogostejšimi razlogi za ustanovitev podjetja pojavljajo pričakovanje boljšega zaslužka, želja po izzivih, biti sam svoj gospodar in izognitev brezposelnosti (Tabela11).

Tabela 11: Najpogostejši razlogi slovenskih podjetnikov za ustanovitev podjetja

Vrstni red	Najpogostejši razlogi	Delež odgovorov
1.	Pričakovanje boljšega zaslužka	73%
2.	Želja po izzivih	69%
3.	Biti sam svoj gospodar	66%
4.	Izognitev brezposelnosti	58%
5.	Izognitev nezadovoljivim delovnim razmeram	52%
6.	Boljše povezovanje dela in zasebnega življenja	49%
7.	Želja preživljati se s svojim konjičkom	42%
8.	Uresničitev zamisli za novi proizvod/storitev	39%
9.	Edina možnost za opravljanje poklica	26%
10.	Uveljavitev na mednarodnem trgu	26%
11.	Nadaljevanje tradicije samozaposlenih v družini	14%

Vir: SURS, Dejavniki poslovne uspešnosti novonastalih podjetij brez predhodnika.

Najpogostejši razlogi za ustanovitev podjetja, ki so jih navedli slovenski podjetniki, so bili pričakovanje boljšega zaslužka (73 odstotkov), želja po izzivih (69 odstotkov), biti sam svoj gospodar (66 odstotkov) in izogniti se brezposelnosti (58 odstotkov). Manjša odstopanja se pojavljajo le med podjetniki z nižjo izobrazbo, ki so kot drugi najpomembnejši razlog v 75 odstotkov navedli izognitev brezposelnosti.

V Tabeli 12 predstavljam raziskavo najpogostejših ovir, s katerimi se srečujejo slovenski podjetniki.

Tabela 12: Najpogostejše ovire slovenskih podjetnikov

Vrstni red	Vrsta ovire	Delež odgovorov
1.	Plačilna nedisciplina	69%
2.	Davčna politika	61%
3.	Birokracija	54%
4.	Pridobivanje kadrov	31%
5.	Delovna zakonodaja	21%
6.	Konkurenca	20%
7.	Neustrezna vladna politika do podjetništva	9%
8.	Financiranje tekočega poslovanja	9%
9.	Financiranje novih naložb	8%

Vir: Basle 2006.

V letu 2005 so slovenski podjetniki kot največjo oviro pri poslovanju navajali plačilno nedisciplino, saj jih kar 69 odstotkov vprašanih meni, da plačilna disciplina ni ustrezna, sledijo neustrezna davčna politika (61 odstotkov), preobsežna birokracija (54 odstotkov), težave s pridobivanjem kadrov (31 odstotkov) in neustrezna delovna zakonodaja.

3.1. Značilnosti podjetja

Caves in Porter (1977) sta na seznam dejavnikov, ki vplivajo na odločitev podjetja za vstop na trg, vključila:

- dobiček, ki ga prejmejo podjetja, trenutno na trgu;
- ovire za vstop na trg;
- potencialne nove konkurente;
- ustrezna sredstva v posesti potencialno novoustanovljenega podjetja;
- nepovratne stroške zbiranja podatkov in sprejemanja odločitve.

Storey (1994) na drugi strani določa seznam dejavnikov, ki vplivajo na verjetnost poslovnega neuspeha in s tem tudi izstopa podjetja s trga:

- velikost podjetja,
- lastništvo,
- tip podjetja,
- poslovni rezultati v preteklosti,
- znanje.

Med podjetji, ki vstopajo na trg, in njihovo velikostjo obstaja povezava. Podjetja, ki vstopajo na trg, so po navadi velikosti, ki je nižja od povprečja velikosti podjetja v panogi oziroma industriji (Boeri in Cramer, 1992). Audretsch in Mahmood (1995) sta odkrila dokaze, da so podjetja, ki vstopajo na trg, manjša zato, ker menijo, da so njihove možnosti za uspeh majhne. V primeru dobrih rezultatov lahko veliko vlagajo v nadaljnji razvoj. Odkrila sta tudi povezavo med podjetji, ki izstopijo iz panoge, in njihovo velikostjo. Umirajoča podjetja so manjša od povprečne velikosti v panogi. Poleg tega je veliko malih podjetij, ki umrejo, preden dosežejo točko preloma, ki lahko kaže na intenzivno selekcijo na trgu. V nadaljevanju sta avtorja ugotovila, da mlada podjetja težijo k izstopu s trga po kratkem času delovanja. To povezujeta z dejstvom, da novoustanovljena podjetja v splošnem vstopajo na trg z majhnim zneskom lastnih sredstev. V prvih letih poslovanja ta podjetja niso dovolj konkurenčna in s tem, ko ustvarijo izgubo, si znižujejo raven lastnih sredstev. Izpostavila sta primer novoustanovljenega podjetja, ki pridobiva tržni delež, čeprav nima dostopa do zunanega financiranja in raven lastnega financiranja ne omogoča financiranja širitve in rasti podjetja. Poudarjata, da je pomemben dejavnik izstopa podjetij začetni znesek lastnih sredstev.

Študije kažejo, da je z vidika vstopa oziroma izstopa izjemnega pomena tudi znanje, predvsem znanje o vodenju podjetja, ki bistveno izboljša možnosti za preživetje podjetja. Bonitetna hiša Dun and Bradstreet (Small Business: Causes of bankruptcy) je v raziskavi ugotovila, da je za 90 odstotkov umiranja podjetij odgovorno lastnikovo pomanjkanje spretnosti in znanja. Po drugi strani pa so ugotovili, da 90 odstotkov podjetij, ki prejmejo pomoč od državne institucije ali drugega vira strokovne pomoči, po 5 letih poslovanja še

vedno posluje. Druga raziskava je pokazala, da so podjetja, ki prejmejo kapital, bolj uspešna kot tista, ki ga ne. Vzrok za to je v tem, da ta podjetja obenem prejmejo tudi poslovno svetovanje.

Prva, ki sta raziskovala dejavnike, ki vplivajo na preživetje in rast podjetij v Sloveniji, sta bila Jozef Konings in Ana Xavier (2002). V študiji sta se poglobila v determinante, ki vplivajo na preživetje in rast podjetij v tranzicijski državi. Ugotovila sta, da je rast slovenskih podjetij negativno povezana s samo velikostjo podjetja. Večje podjetje bo torej rastlo počasneje. Preživetje podjetja je pozitivno povezano z njegovo velikostjo. Večjo verjetnost preživetja ima podjetje, ki je večje. Avtorja sta med drugim ugotovila, da imajo podjetja v privatni ali tuji lasti višjo rast kot državna podjetja. Dejavnik, ki naj bi bil v tranzicijski državi pomemben za višjo rast podjetja, je trgovinska usmerjenost, preživetje podjetja pa je negativno povezano s tem dejavnikom. Tako naj bi bila podjetja, ki trgujejo mednarodno, bolj izpostavljena konkurenčnim pritiskom in naj bi zato imela večjo možnost, da prenehajo poslovati. V primeru preživetja imajo podjetja visoko rast.

3.2. Dejavnost podjetja

Veliko je dejavnikov, ki vplivajo na podjetja v sami panogi, v kateri delujejo. Visoki dobički običajno privlačijo nova podjetja k vstopu v neko panogo. Vendar, pa so nekatere trditve o učinkovitosti tega mehanizma zavrnili. Geroski (1995) trdi, da je vstop podjetij v tako panogo počasen, kljub pričakovanemu visokemu dobičku. Torej dobiček je dejavnik, ki privlači nova podjetja v dejavnost, samo takrat ko je pričakovan dobiček razmeroma visok in odgovor z druge strani potencialnih podjetij, ki stopajo v dejavnost počasen. Naslednji dejavnik je tržni delež največjih podjetij v panogi, ki je pokazatelj zahtevnosti vstopa na trg. Lažje je začeti v konkurenčni dejavnosti, v kateri veliko malih podjetij proizvaja standardne izdelke. Stopnja rasti v dejavnosti novoustanovljenega podjetja je tudi eden pomembnejših dejavnikov, saj bodo v primeru visoke stopnje rasti lahko zaznali več novoustanovljenih podjetij. Audretsch (1997) v svoji raziskavi trdi, da dokazi kažejo povezavo med rastjo dejavnosti in vstopa na trg. To se zgodi zaradi visoke rasti v panogi, ki povzroči dvig cen in posledično vpliva na pričakovane stopnje dobička v dejavnosti. Torej, dejavniki bi bila stopnja dobička v dejavnosti in ne rast samo po sebi. Za vstop v dejavnost je pomemben dejavniki tudi tehnologija. V primeru visokih vlaganj lahko to predstavlja oviro. Zaradi visokih stroškov začetne naložbe odvrne potencialne podjetnike od vstopa v dejavnost. Za novoustanovljena podjetja je seveda pomembno, v katero panogo vstopajo. Pred vstopom na trg moramo preveriti, če panoga zahteva posebne veščine delavcev in če je le-teh dovolj v državi, kar lahko novoustanovljena podjetja ponovno odvrta od vstopa na trg.

3.3. Dejavniki države in institucionalnega okolja

Politika in pravila, ki spreminjajo poslovno klimo, lahko spodbujajo ali odvrta podjetja od vstopa na določen trg. Pomembna je tudi inflacija; in sicer njena nizka stopnja pozitivno

vpliva na razmerje med novonastalimi podjetji in tistimi, ki se umikajo s trga. Po Senjurju (2001) naj bi bila zmerna inflacija, ki znaša nekaj odstotkov letno, spodbudna za gospodarsko rast. V primeru visoke inflacije pa ima dejavnik negativen vpliv na razmerje med številom nastajajočih in novih podjetij ter številom podjetij, ki se umikajo s trga. Prav zaradi teh protiinflacijskih ukrepov se spremeni razmerje v demografiji podjetij in lahko pripelje do povečanega deleža izstopa podjetij iz panoge oziroma posledično do višje umrljivosti podjetij. To vodi v večjo brezposelnost v gospodarstvu. Kot trdita Štiblar in Klakočar (2001), imajo majhna in srednje velika podjetja zaradi svoje majhnosti manjše možnosti za uspešno delovanje v primeru, če je makroekonomsko okolje nestabilno.

4 Podporne institucije/projekti v Sloveniji

Ugotovili smo, da na umiranje in nastajanje novih podjetij ne vplivajo samo dejavniki podjetij in dejavnosti, ampak tudi država. Država s svojo ekonomsko politiko deluje na gospodarsko klimo v državi, na podjetniško razpoloženje, posledično pa na dinamiko števila podjetij v gospodarstvu. Vpliv države je lahko za podjetja, ki vstopajo ali izstopajo s trga, pozitiven ali negativen. V nadaljevanju zato predstavljam, kakšno podporo imajo novoustanovljena podjetja in podjetniki v Sloveniji.

Sredstva za odprtje podjetja v splošnem niso na voljo, razen subvencij za samozaposlitev, ki so na voljo preko Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju ZRSZ). Vsako leto lahko podjetniki, ki se podajajo na podjetniško pot in izpolnjujejo določene pogoje, preko ZRSZ-ja zaprosijo za subvencijo. Pogoj za pridobitev subvencije je, da je vključena oseba, ki ima poslovno idejo in v zadnjih petih letih ni prejela sredstev iz naslova za subvencije za samozaposlitev od zavoda ter v zadnjih 12. mesecih ni bila samozaposlena. Seveda obstajajo še dodatni pogoji. Pridobljena subvencija je nepovratno sredstvo in jo kandidat prejme na začetku v enkratnem znesku, poleg tega pa mora samozaposlitev ohraniti vsaj eno leto. V letu 2009 je bilo sklenjenih 4330 pogodb o dodelitvi sredstev za subvencijo za samozaposlitev, vrednost subvencije za samozaposlitev znaša 4500 evrov (Do subvencije za samozaposlitve je letos težje priti, junij 2010). V okviru Ministrstva za gospodarstvo so na razpolago sredstva za zagon novoustanovljenih podjetij, ki delujejo v okviru evidentiranih podjetniških inkubatorjev in tehnoloških parkov. Razpis vsako leto objavlja Slovenski podjetniški sklad (v nadaljevanju SPS). SPS je nacionalna finančna institucija, ki zagotavlja ugodna finančna sredstva za investicijska vlaganja malih in srednje velikih podjetij, ki ima sedež v Sloveniji. Namen institucije je izboljšanje dostopa do finančnih sredstev za različne razvojno-poslovne projekte mikro, malih in srednje velikih podjetij, vključno s finančnimi sredstvi za zagon podjetij. To se kaže v obliki ugodnih obrestnih mer, garancij za zavarovanje kreditov in nepovratnih sredstev. Vsako leto razpisuje državno pomoč v sodelovanju z domačimi bankami in mednarodnimi finančnimi institucijami. V letu 2009 je Sklad objavil 5 razpisov in skupno podprl 779 projektov. Od ustanovitve Sklada leta 1992 so skupaj podprli 4639 projektov v skupni vrednosti 464,73 mio EUR različnih ugodnih finančnih sredstev (Slovenski podjetniški sklad, 2010).

Z vidika financiranja k nastajanju novih podjetij prispevajo tudi t.i poslovni angeli. To so bogati posamezniki, ki vlagajo v novonastala podjetja. Velikokrat so to osebe, ki so same že zgradile uspešno podjetje. Pripravljeni so sprejeti več tveganja, a zahtevajo nadpovprečne donose. Finančna sredstva vlagajo v fazah, ko podjetje ne more pridobiti kredita na banki in je še premalo razvito, da bi bilo zanimivo za tvegani kapital. Ustanovitelj novega podjetja morda še nima veliko zvez in poznanstev v poslovnih vodah, zato lahko poslovni angeli poleg denarne pomoči nudijo tudi poznanstva partnerjev. Po Vahnjalu (2001) so poslovni angeli v svetu najhitreje rastoči viri financiranja novih podjetij. Angel je pripravljen podpreti visoko tvegane projekte z zdravo poslovno strategijo in realnimi možnostmi za uspeh. V Prilogi 9 prikazujem število skupin poslovnih angelov v evropskih državah.

Za evidentiranje, koordinacijo in razvoj inovativnega okolja pa je odgovorna Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije (v nadaljevanju JAPTİ). Preko portala JAPTİ lahko dostopamo do programa vavčerskega svetovanja in usposabljanja, ki poteka v sodelovanju s partnerji na nacionalni in lokalni ravni. Tako želi država s svetovanjem zagotoviti podjetnikom svetovalne storitve z dostopnimi cenami. Osrednja storitev je podjetniško svetovanje in usmerjanje pri uresničitvi poslovnih zamisli, projektov in reševanju poslovnih problemov. Namen vavčerskega usposabljanja je v tem, da lahko podjetniki dostopajo do različnih vrst usposabljanj po subvencioniranih cenah in tako zagotovijo potencialnim podjetnikom in zaposlenim ustrezno usposobljenost, potrebno za znanje v podjetju (Podjetniški portal, 2010). Dr. Jaka Vahnjal (2010) meni, da je ta program dober mehanizem za potencialne podjetnike. Slednji se lahko udeležujejo subvencioniranega svetovanja in usposabljanja. V zadnjih letih se je program skrčil na vsakoletno nekajmesečno izvajanje projekta. V nadaljevanju je mnenja, da bo to morala postati stalna storitev, ki bi bila potencialnim podjetnikom na voljo ob vsakem času. JAPTİ prav tako skrbi za portal e-VEM. Žakelj (2006) ugotavlja, da se MSP pri svojem delu pogosto srečujejo s težavami, ki so povezane s pretogim administrativnim okoljem, ki se kaže v visokih administrativnih stroških ter obsežnih in zapletenih uradniških postopkih. Eden od ukrepov, s katerimi države skušajo odstranjevati administrativne ovire je ustanavljanje t. i. »one stop shops«. Ideja o »one stop shops« je primer dobre prakse v državah. Za potencialne podjetnike je odlična rešitev, saj imajo vse informacije na enem mestu. Predvsem je pomembno, da je manj birokracije. V Sloveniji je takšen primer e-VEM. Nacionalni center za konkurenčnost in inovativnost je v sodelovanju z JAPTİ povezoval portal e-VEM z ostalimi institucijami podpornega in inovativnega okolja.

Portal e-VEM potencialnim in obstoječim podjetnikom na enem mestu zagotavlja:

- možnost registracije podjetja in s tem povezanih sprememb,
- začetne informacije ob ustanovitvi in o delovanju podjetja,
- svetovalne storitve o programih države za spodbujanje podjetništva in podobno svetovanje, ki ni zajeto v vavčersko svetovanje,
- promocijo storitev na lokalnem nivoju.

V Tabeli 13 prikazujem napredek v Sloveniji glede registracije podjetja, ki je posledica poenostavljenega sistema z manj birokracije.

Tabela 13: Napredek v podjetniškem okolju

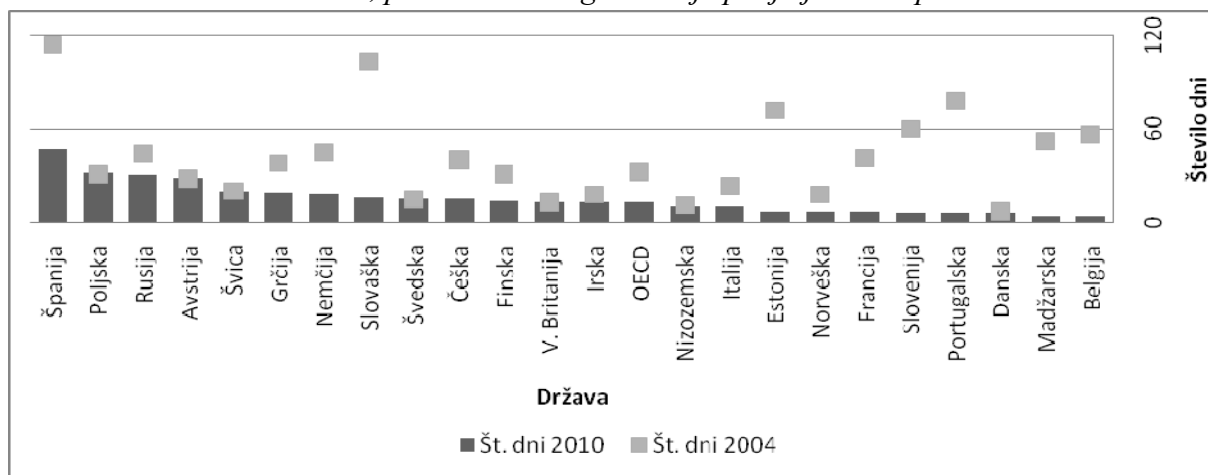
Kazalnik	Izhodiščno stanje 2005	Planiran konec 2013	2010
Število dni potrebnih za registracijo podjetij	60	7	6
Stroški ustanovitve podjetij	10,1 % BND/preb. ³	6,8 % BND/preb.	0,0 % BND/preb.
Število uporabnikov podpornih storitev na lokalni ravni	25.000	35.000	še ni podatka

Vir: Doing business in Slovenia.

Za izhodiščno leto sem za primerjavo vzel leto 2005. V letu 2006 je Slovenija zastavila cilj po znižanju števila dni, potrebnih za registracijo podjetja, in stroškov ustanovitve podjetij.

Za nadaljnjo razpravo na Sliki 7 predstavljam, kakšen napredek so v zmanjševanju števila potrebnih dni za registriranje podjetij dosegle nekatere evropske države.

Slika 7: Število dni, potrebnih za registriranje podjetja v evropskih državah



Vir: Palgrave Macmillan, IFC and World Bank (2009), Doing Business 2010.

Kot sem že omenil, potrebujemo v Sloveniji za registracijo podjetja 6 dni (prav tako Portugalska in Danska), v letu 2004 pa smo potrebovali 60 dni. Največ dni za registracijo podjetja med obravnavanimi državami bomo potrebovali v Španiji, in sicer 47. Kljub temu so naredili velik napredek, saj je bilo v letu 2004 v omenjeni državi za registracijo podjetja potrebnih 114 dni. Največji napredek je uspel Slovaški, in sicer je bilo leta 2004 za registracijo podjetja potrebnih 103 dni, medtem ko v letu 2010 16 dni. Med obravnavanimi državami Belgija in Madžarska zahtevata najmanj dni za registracijo podjetja, in sicer 4. Povprečje potrebnih dni za registracijo podjetja v državah članicah Organizacije za

³ Bruto nacionalni dohodek na prebivalca

gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljevanju OECD)⁴ je 19,5. Kot zanimivost lahko povem, da je bilo od leta 2004 sprejetih 254 zakonov za poenostavitve registracije podjetij v 134 državah. V letu 2010 je svetovno povprečje potrebnih dni za registracijo podjetja 36.

Na koncu predstavljam primer dobre prakse in izpostavil podjetje Data, d. o. o., ki ponuja svetovalne in računovodske storitve in nove stranke išče tudi tako, da ponuja celostne storitve za začetnike, od brezplačnih izobraževanj do same registracije podjetja in nato nadaljnjo podporo na podjetniški poti. Podpora je večinoma brezplačna, na leto organizirajo več sto seminarjev, ki se jih udeleži vsaj 3500 podjetnikov. Podjetje omenjam prav zaradi projekta, ki so ga izvedli v obdobju dveh let, in sicer od 1. avgusta 2007 do 31. julija 2009. Glede na statistične podatke na ravni Slovenije so z njim zmanjšali umrljivost slovenskih podjetij, ki so sodelovala v projektu, s 57,2 na 9,1 odstotka. V projektu je sodelovali 2603 samostojni podjetniki in 660 družb z omejeno odgovornostjo. Danes v okviru projekta na ravni Slovenije ustanovijo in podprejo 20 odstotkov vseh s. p. in 6,6 odstotka d. o. o. (Podjetnik, 2010). Podjetje Data je bilo zaradi uspeha pri zmanjšanju umrljivosti novoustanovljenih podjetij udeleženo na natečaju Evropska nagrada za podjetništvo (angl. European Enterprise Awards) v maju 2010. Nagrado razpisuje Evropska komisija. Slovenijo je podjetje zastopalo v kategoriji Nagrada za izboljšanje poslovnega okolja (angl. Improving the Business Environment) in tudi zmagalo (European Enterprise Awards Winners 2010).

Sklep

Cilj diplomskega dela je bil preučiti dinamiko slovenskih podjetij z vidika njihovega nastajanja in umiranja od leta 2000 do 2007 in v primerjavi z Evropsko Unijo. Pripravil sem pregled študij o dejavnikih, ki vplivajo na dinamiko nastajanja in umiranja podjetij. Eden od teh dejavnikov je država. Zato sem v nadaljevanju analiziral institucije, ki v Sloveniji predstavljajo podporno okolje za nastajanje podjetij.

V Sloveniji se je število novonastalih podjetij skozi obravnavano obdobje povečevalo. Ta so v pretežni meri mala podjetja, ki delujejo v dejavnosti gradbeništva in na področju poslovanju z nepremičninami. Najvišja stopnja podjetij, ki so prenehala poslovati v obravnavanem obdobju je bilo v dejavnosti trgovine in popravil motornih vozil. Tako novonastala podjetja kot podjetja, ki so prenehala poslovati so bila večinoma registrirana kot fizične osebe. Najvišjo stopnjo nastajanja novih podjetij v obdobju 2000-2007 ima obalno-kraška regija. V enakem obdobju je bilo v pomurski regiji moč zabeležiti najvišji odstotek podjetij, ki so prenehala poslovati.

Veliko je različnih dejavnikov, ki vplivajo na vstop in izstop podjetja iz panoge. V delu sem omenjal samo nekatere podporne institucije in tako želel nakazati, kakšne so možnosti v

⁴ Organization for economic co-operation and development. Danes šteje ta organizacija 31 držav članic s celega sveta. Slovenija je bila v organizacijo povabljen 10. maja 2010 in bo sprejeta, ko bodo urejene vse potrebne formalnosti.

podjetniškem okolju v Sloveniji. Na okolje še ima velik vpliv država. Slovenija mora še naprej promovirati razvoj podjetništva in dostopnost podpore za novoustanovljena podjetja, prav tako pa ne smemo pozabiti na tista, ki se soočajo s težavami pri poslovanju. Slovenija je veliko naredila s projektom e-VEM ter tako bistveno poenostavila proces ustanovitve podjetja in mislim, da je to zelo dober znak za podjetniško prihodnost. V sami administraciji je Slovenija naredila velik napredek, moramo pa še delati na znanju in s tem povečati možnost preživetja novoustanovljenega podjetja na trgu. Trenutno je kar nekaj institucij, ki se ukvarjajo z izobraževanjem tistih, ki stopajo na podjetniško pot. Data, d. o. o., dela prav na tem in naredili so velik napredek na področju možnosti preživetja podjetja. Kar je najbolj pomembno, je dejstvo, da je veliko delavnic brezplačnih in da lahko tako res dosežen segment potencialnih podjetnikov. Čeprav se posamezniki znajdejo včasih sami, na svoji poti niso sami in imajo veliko izbire, kam se obrniti po pomoč.

Literatura in viri

1. Audretsch DB & Mahmood T. (1995). *New firm survival: new results using a hazard function*. Rev Econ Stat 77(1), str. 97–103.
2. Audretsch, D.B. (1997). *Technological regimes, industrial demography and the evolution of industrial structures*. *Industrial and Corporation Change*, str. 49-82.
3. Basle, A. 2006. Trdovratna plačilna nedisciplina. Najdeno 3. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://www.finance.si/142270/>
4. Boeri T, Cramer U. (1992). *Employment growth, incumbents and entrants: evidence from Germany*. Int J Ind Organ, 10, str. 545–565.
5. Brandt, N. (2004). *Business Dynamics in Europe*. Paris: OECD.
6. Brown, G, Patricia H, Hans E, Wolfgang C, Francis M. & Renaud D. (2004). *Towards an enterprising Europe*. A paper by the French, German and UK Governments.
7. Caves, R. in Porter M. (1977), 'From entry barriers to mobility barriers: Conjectural decisions and contrived deterrence to new competition', Quarterly Journal of Economics, 91, 241-261.
8. Davelaar, E.J. (1991). *Regional economic analysis of innovation and incubation*. Aldershot: Avebury.
9. Do subvencije za samozaposlitve je letos težje priti. (2010, 8. junij). *Finance*. str. 18.
10. *Doing business in Slovenia*. Najdeno 23. maja 2010 na spletnem naslovu <http://www.doingbusiness.org/exploreconomies/?economyid=169>
11. *European Enterprise Awards Winners 2010*. Najdeno 5. junija 2010 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/european-enterprise-awards/winners/index_en.htm
12. *Eurostat. Birth rate*, najdeno dne 27. maja 2010 na spletnem naslovu <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tsier150&language=en>
13. *Eurostat. Stopnja smrtnosti*. Najdeno 27. maja 2010 na spletnem naslovu <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tsier150&language=en>
14. *Eurostat. Survival rate*. Najdeno 27. maja 2010 na spletnem naslovu <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tsier150&language=en>
15. Foster, L., Haltiwanger J. in Krizan C.J. (1998). *Aggregate productivity growth: Lesson from microeconomic evidence*. Cambridge: National Bureau of Economic Research.

16. Geroski, P.A. (1995). What do we know about entry? *International Journal of Industrial Organisation*, str. 421-440.
17. Glas, M. & Petrin T. (2007). *Podjetništvo in podporne strukture*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
18. Glas, M. (2001). *Opčine i lokalni ekonomski razvoj*. Sarajevo: SEED.
19. Ivanjko Š. (1997). Krizna podjetja. *Podjetje in delo*, 23 (6/7), 961-978.
20. Kocjančič, J. (2009). *Vpliv dinamike velikih podjetij na dinamiko malih podjetij in sivo ekonomijo v panogi lesarstva* (doktorska disertacija). Koper: Fakulteta za management Koper.
21. Konings J. & Xavier A.(2002). *Firm Growth and Survival in a Transition Country: Micro Evidence from Slovenia*. LICOS Center for Transition Countries, str. 17.
22. Measuring Innovation: A New Perspective - *OECD* © 2010: 3.poglavje, str. 64.
23. Ministrstvo za gospodarstvo. (2006). *Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 – 2013*.
24. Novak B. (2000). *Krizno komuniciranje*. Ljubljana: gospodarski vestnik, str. 46-47.
25. *Novonastala podjetja brez predhodnika po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah od leta 2000 do 2007*. Najdeno 22. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451001S&ti=Novonastala+podjetja+brez+predhodnika+po+dejavnostih+in+pravnoorganizacijskih+oblikah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/01_14510_novonastala/&lang=2
26. Palgrave Macmillan, IFC and World Bank (2009), *Doing Business 2010*.
27. *Podjetniški portal*. Najdeno 24. maja 2010 na spletnem naslovu <http://www.podjetniski-portal.si/ustanavljam-podjetje/vavcersko-svetovanje>
28. Rebernik M., Tominc P. in Pušnik K. (2006). *GEM Slovenija. Počasne spremembe podjetniške stvarnosti*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
29. Rebernik M., Tominc P. in Pušnik K. (2008). *GEM Slovenija. Rast podjetniške aktivnosti v Sloveniji*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
30. Scarpetta, S., Hemmings P., Tressel T. in Woo J. (2002). *The role of policy and institutions for productivity and firm dynamics: evidence from micro and industry data*. Paris: OECD.
31. Schumpeter, J. (1934). *The theory of economic development*. Cambridge: Harvard University Press.
32. Senjur, M. (2001). *Makroekonomija: makroekonomija majhnega odprtega gospodarstva*. Maribor: MER.

33. *Slovenski podjetniški sklad*. Najdeno 29. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.podjetniskisklad.si/index.php?option=com_content&view=article&id=3&Itemid=12
34. *Small Business: Causes of bankruptcy*. Bradley D.B. in Cowdery C. Najdeno dne 16. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:fjjawqotgWgJ:www.sbaer.uca.edu/research/asbe/2004_fall/16.pdf+dun+and+bradstreet+90+percent+lack+of+knowledge&hl=sl&gl=si&pid=bl&srcid=ADGEESjGBWSiwXngCMpOdPJyUYEGdpKOn__vuc5LB2k_lk9SPwCQnaKYbJs4F_dqLtJnMddkerLoXCfWg5iulPYqXvwwdFfg1F9ZaAEjfNWcGknDApyopfo9DmEr53Yv-nsTLagsmUQn&sig=AHIEtbTgydB0vUkeZTYhzP-rYhcEjRO7oQ
35. Smallbone, D., Leig R., North D. (1995). The characteristics and strategies of high growth SMEs. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research* 1: 44-62.
36. Storey, D. ed. (1994) *Understanding the Small Business Sector*. Thomson Learning.
37. *SURS – Vodič*. Definicija pravnih in fizičnih oseb. Najdeno 23. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/vodic_oglej.asp?ID=39&PodrocjeID=14
38. *SURS. Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, Slovenija, letno*. Najdeno 23. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451101S&ti=Podjetja%2C+ki+so+prenhala+poslovati+in+so+brez+naslednika+po+dejavnostih+in+pravnoorganizacijskih+oblikah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/02_14511_prenhala/&lang=2
39. *SURS. Opombe: Novonastala podjetja brez predhodnika*. Najdeno 24. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/Footnote.asp?File=1451003S.px&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/01_14510_novonastala/&ti=Novonastala+podjetja+brez+predhodnika+po+statisti%8nih+regijah%2C+Slovenija%2C+letno&ansi=1&lang=2
40. *SURS*. 2010. Najdeno 09. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/Footnote.asp?File=1451001S.px&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/01_14510_novonastala/&ti=Novonastala+podjetja+brez+predhodnika+po+dejavnostih+in+pravnoorganizacijskih+oblikah%2C+Slovenija%2C+letno&ansi=1&lang=2
41. *SURS. Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, 2000-2007*. Najdeno 24. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451101S&ti=Podjetja%2C+ki+so+prenhala+poslovati+in+so+brez+naslednika+po+dejavnostih+in+pravnoorganizacijskih+oblikah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/02_14511_prenhala/&lang=2

42. SURS. *Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, 2000-2007*. Najdeno 24. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451101S&ti=Podjetja%2C+ki+so+prenahala+poslovati+in+so+brez+naslednika+po+dejavnostih+in+pravnoorganizacijskih+oblikah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/02_14511_prenahala/&lang=2
43. SURS. *Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po dejavnostih, Slovenija, 2000-2007*. Najdeno 24. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451101S&ti=Podjetja%2C+ki+so+prenahala+poslovati+in+so+brez+naslednika+po+dejavnostih+in+pravnoorganizacijskih+oblikah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/02_14511_prenahala/&lang=2
44. SURS. *Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po statističnih regijah, Slovenija, 2000-2007*. Najdeno 24. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451103S&ti=Podjetja%2C+ki+so+prenahala+poslovati+in+so+brez+naslednika+po+statisti%28nih+regijah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/02_14511_prenahala/&lang=2
45. SURS. *Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika po velikostnih razredih zaposlenih oseb in dejavnostih, Slovenija, letno*. Najdeno 23. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451102S&ti=Podjetja%2C+ki+so+prenahala+poslovati+in+so+brez+naslednika+po+velikostnih+razredih+zaposlenih+oseb+in+dejavnostih%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/02_14511_prenahala/&lang=2
46. SURS. *Preživela podjetja po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, 2002-2007*. Podatki od 2002 do 2007 po dejavnosti. Najdeno 24. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451201S&ti=Pre%28živela+podjetja+po+dejavnostih+in+pravnoorganizacijskih+oblikah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/03_14512_prezivela/&lang=2
47. SURS. *Preživela podjetja po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, 2000-2005*. Podatki so od leta 2000 do leta 2005 in so prikazani po dejavnosti. Najdeno 24. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451201S&ti=Pre%28živela+podjetja+po+dejavnostih+in+pravnoorganizacijskih+oblikah%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/03_14512_prezivela/&lang=2

48. *SURS: Novonastala podjetja brez predhodnika po velikostnih razredih zaposlenih in dejavnostih, Slovenija, letno.* Najdeno 23. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1451002S&ti=Novonastala+podjetja+brez+predhodnika+po+velikostnih+razredih+zaposlenih+in+dejavnostih%2C+Slovenija%2C+letno&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demo_gr_podj/01_14510_novonastala/&lang=2
49. *SURS: Opombe-Preživela podjetja.* Najdeno 23. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/Footnote.asp?File=1451203S.px&path=../Database/Ekonomsko/14_poslovni_subjekti/03_14184_demogr_podj/03_14512_prezivela/&ti=Pre%9Eivela+podjetja+po+statisti%8nih+regijah%2C+Slovenija%2C+letno&ansi=1&lang=2
50. *SURS; pregled klasifikacij.* Najdeno 16. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://www.stat.si/klasje/tabela.aspx?cvn=4978>
51. Štiblar F. in Klakočar U. (2001). *The support of Nova Ljubljanska Banka to the internationalizem of SMEs.* Samll Business Development Centre and Central European organizes International Conference Internationalisation – Challenge for SMEs in co-operation with Republic of Slovenia, Ministry of Economy, Portorož, November 6-9, 2001, uredniki Robert Brown ... e tal., 8-33. Ljubljana: Pospeševalni center za malo gospodarstvo.
52. Tajnikar, M. (2000). *Tvegano poslovanje.* Portorož: Visoka šola za podjetništvo
53. Tirole J. (1988). *The theory of industrial organization.* Cambridge: M.I.T. Press.
54. Vadnjal, J. (2001). Iščemo domače poslovne angele. *Finance*, Tvegani kapital 14.2.2001.
55. Vadnjal, J. (2010, februar). Zakaj podjetja propadajo. *Podjetnik*, str. 18.
56. Zakaj podjetja propadajo. (2010, februar). *Podjetnik*, str. 18.
57. Žakelj, L. (2004). *Razvoj malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji in Evropski uniji.* Ljubljana: UMAR.
58. Žakelj, L. (2006). *Podjetniška aktivnost in podjetniško okolje v Sloveniji.* Ljubljana: UMAR. str. 29.

Priloge

Priloga 1 Novonastala podjetja brez predhodnika po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija

Priloga 2 Novonastala podjetja brez predhodnika po statističnih regijah, Slovenija, letno

Priloga 3 Preživela podjetja po dejavnostih (2000–2005 in 2002–2007)

Priloga 4 Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, letno

Priloga 5 Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, po statističnih regijah, Slovenija, letno

Priloga 6 Preživela podjetja v dveh letih svojega delovanja (2004–2006)

Priloga 7 Stopnja prirastka novoustanovljenih podjetij v odstotkih v Evropi za leto 2007

Priloga 8 Delež novoustanovljenih podjetij, ki so prenehala poslovati, od skupno vseh v Sloveniji

Priloga 9 Število skupin poslovnih angelov v Evropskih državah za leto 2007

Priloga 10 Stopnja umrljivosti podjetij v Evropi za leto 2006

Priloga 11 Število dni, potrebnih za registracijo podjetja v letu 2010 in 2004

Priloga 12 Prirastek podjetij, povprečje 2000–2007 (število novih registriranih podjetij od skupno vseh podjetij v odstotkih)

Priloga 1: Novonastala podjetja brez predhodnika po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, letno

Pravnoorganizacijske oblike SKD (C-K)	Leto					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij
SKUPAJ	5808	5912	6559	6019	7588	8411
C RUDARSTVO	7	3	6	5	8	6
D PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	700	723	779	702	937	791
E OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN VODO	10	11	22	7	9	23
F GRADBENIŠTVO	928	934	900	907	1414	1611
G TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE	1738	1720	1782	1580	1929	1911
H GOSTINSTVO	546	543	599	536	563	621
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	389	363	412	384	414	481
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	31	50	120	101	201	191
K POSLOVANJE Z NEPREMIŠNINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	1459	1565	1939	1797	2113	2201
PRAVNE OSEBE SKD (C-K) - SKUPAJ	1967	2085	2176	2257	2670	2911
C RUDARSTVO	3	3	4	4	2	5
D PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	239	235	273	279	310	291
E OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN VODO	3	7	9	7	5	2
F GRADBENIŠTVO	243	243	256	301	374	511
G TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE	676	666	629	625	690	701
H GOSTINSTVO	114	140	144	147	201	181
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	89	104	124	121	144	171
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	22	39	58	39	68	51
K POSLOVANJE Z NEPREMIŠNINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	578	648	679	734	876	991
FIZIČNE OSEBE SKD (C-K) - SKUPAJ	3841	3827	4383	3762	4918	5501
C RUDARSTVO	4	0	2	1	6	1
D PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	461	488	506	423	627	491
E OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN VODO	7	4	13	0	4	7
F GRADBENIŠTVO	685	691	644	606	1040	1101
G TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE	1062	1054	1153	955	1239	1201
H GOSTINSTVO	432	403	455	389	362	441
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	300	259	288	263	270	301
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	9	11	62	62	133	131
K POSLOVANJE Z NEPREMIŠNINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	881	917	1260	1063	1237	1401

Vir: SURS

Priloga 2: Novonastala podjetja brez predhodnika po statističnih regijah, Slovenija, letno

	Leto							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007

SLOVENIJA	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij
	5808	5912	6559	6019	7588	8400	9764	10722
Pomurska	216	254	283	256	290	294	404	402
Podravska	881	1003	1016	954	1187	1173	1372	1572
Koroška	197	175	171	167	204	173	275	316
Savinjska	638	598	640	603	776	843	1046	1061
Zasavska	76	95	96	107	141	121	137	124
Spodnjeposavska	172	182	167	167	216	200	255	233
Jugovzhodna Slovenija	271	297	294	275	360	342	383	432
Osrednjeslovenska	1924	1896	2255	2029	2518	2923	3357	3647
Gorenjska	571	559	620	493	719	824	1001	1147
Notranjsko-kraška	139	116	143	125	148	179	207	232
Goriška	338	332	359	340	458	521	556	631
Obalno-kraška	385	405	515	503	571	807	771	925

Vir: SURS

Priloga 3: Preživela podjetja po dejavnostih (2000–2005 in 2002–2007)

	2000/ 05	2001/ 05	2002/ 05	2003/ 05	2004/ 05	2004/ 06	2002/ 07	2003/ 07	2004/ 07	2005/ 07	2006/ 07
SKD (C-K) - SKUPAJ	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)	Delež prežive lih podjetij (%)
	63,79	69,98	74,13	82,51	91,58	84,21	62,89	68,02	76,11	83,99	92,84
C RUDARSTVO	100	66,67	83,33	100	87,5	87,5	83,33	80	62,5	100	100
D PREDLOVALNE DEJAVNOSTI	71,57	74,97	78,82	86,89	94,13	89,22	68,16	75,21	81,86	87,09	92,15
E OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN VODO	70	81,82	86,36	85,71	88,89	88,89	86,36	85,71	88,89	100	91,11
F GRADBENIŠTVO	70,91	76,02	83,22	88,75	95,26	89,75	74,11	76,74	83,45	86,48	94,9
G TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE	57,65	64,94	68,01	77,91	88,54	80,87	54,83	61,08	71,7	79,55	90,34
H GOSTINSTVO	48,17	58,56	63,11	75,19	90,41	78,33	51,59	54,85	69,63	81,88	89,5
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	67,61	74,66	76,7	86,72	93,96	87,44	64,08	74,22	79,71	88,59	95,22
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	61,29	74	75	83,17	86,57	78,11	65,83	71,29	69,15	78,95	96,67
K POSLOVANJE Z NEPREMIENINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	67,51	72,27	76,28	82,86	91,1	82,82	65,7	69,23	74,35	84,48	93,29

Vir: SURS

Priloga 4: Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, po dejavnostih in pravnoorganizacijskih oblikah, Slovenija, letno

	Leto
--	-------------

Pravnoorganizacijske oblike SKD (C-K)	2000	2001	2002	2003	2004	
	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št.
SKUPAJ	5588	5777	6573	5553	6717	
C RUDARSTVO	4	7	5	7	3	
D PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	949	1002	1213	987	1185	
E OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN VODO	7	6	9	7	24	
F GRADBENIŠTVO	643	684	870	807	846	
G TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE	1969	1929	1991	1576	1882	
H GOSTINSTVO	521	535	614	536	561	
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	589	639	701	598	690	
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	23	29	57	51	84	
K POSLOVANJE Z NEPREMIŠINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	883	946	1113	984	1442	
Pravne osebe SKD (C-K) - SKUPAJ	1968	1782	1836	1629	1666	
C RUDARSTVO	1	3	0	2	0	
D PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	284	237	256	257	227	
E OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN VODO	4	0	2	3	3	
F GRADBENIŠTVO	128	120	162	141	140	
G TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE	988	871	804	642	646	
H GOSTINSTVO	93	85	110	99	87	
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	105	83	120	79	109	
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	21	22	30	31	17	
K POSLOVANJE Z NEPREMIŠINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	344	361	352	375	437	
Fizične osebe SKD (C-K) - SKUPAJ	3620	3995	4737	3924	5051	
C RUDARSTVO	3	4	5	5	3	
D PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	665	765	957	730	958	
E OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN VODO	3	6	7	4	21	
F GRADBENIŠTVO	515	564	708	666	706	
G TRGOVINA, POPRAVILA MOTORNIH VOZIL IN IZDELKOV ŠIROKE PORABE	981	1058	1187	934	1236	
H GOSTINSTVO	428	450	504	437	474	
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	484	556	581	519	581	
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	2	7	27	20	67	
K POSLOVANJE Z NEPREMIŠINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	539	585	761	609	1005	

Vir: SURS

Priloga 5: Podjetja, ki so prenehala poslovati in so brez naslednika, po statističnih regijah, Slovenija, letno

SLOVENIJA	Leto							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij	Št. podjetij
	5588	5777	6573	5553	6717	5109	4985	5009

Pomurska	229	259	308	256	330	254	223	254
Podravska	881	917	1055	870	1066	802	895	889
Koroška	160	192	217	141	207	136	137	110
Savinjska	614	708	780	633	785	492	568	584
Zasavska	96	99	116	104	96	102	80	81
Spodnjeposavska	184	219	211	154	200	146	138	141
Jugovzhodna Slovenija	331	347	398	333	355	258	257	241
Osrednjeslovenska	1635	1572	1846	1681	1932	1632	1382	1349
Gorenjska	480	487	589	496	629	459	507	502
Notranjsko-kraška	121	149	151	103	144	113	109	114
Goriška	386	405	469	337	452	307	286	291
Obalno-kraška	471	423	433	445	521	408	403	453

Vir: SURS

Priloga 6: Preživela podjetja v dveh letih svojega delovanja (2004–2006)

Država	2004/06
Bolgarija	47,33
Češka	64,11
Estonija	64,58
Španija	75,22
Francija	76,55
Italija	74,65
Latvija	72,99
Litva	52,63
Luxembourg	77,12
Madžarska	63,09
Portugalska	59,49
Romunija	77,61
Slovaška	70,67
Finska	67,44
Švedska	87,25
Velika Britanija	79,24

Vir: Eurostat

Priloga 7: Stopnja prirastka novoustanovljenih podjetij v odstotkih v Evropi za leto 2007

Država	Leto 2007
Belgija	6,95
Bolgarija	15,12
Češka	9,48
Danska	12,94
Nemčija	10,01

Estonija	13,22
Španija	9,55
Francija (2006)	9,43
Italija	8,38
Ciper	3,32
Latvija	11,08
Litva	24,73
Luxembourg	10,38
Madžarska	9,01
Avstrija	7,54
Portugalska	13,78
Romunija	15,62
Slovenija (2006)	9,72
Slovaška	13,28
Finska	10,08
Švedska	7,37
Švica (2004)	3,64
Velika Britanija (2006)	12,87
Norveška	10,3

Vir: Eurostat

Priloga 8: Delež novoustanovljenih podjetij, ki so prenehala poslovati, od skupno vseh v Sloveniji

Leto	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Delež podjetij (%)	6,16	6,35	7,15	6,08	7,18	5,36	4,96	4,77

Vir: SURS

Priloga 9: Število skupin poslovnih angelov v Evropskih državah za leto 2007

Poslovni aneli, 2007	
Število skupin	
ZDA	270
Francija	66
Nemčija	38

Španija	37
Švedska	22
Velika Britanija	18
Italija	11
Portugalska	10
Nizozemska	9
Švica	8
Norveška	7
Poljska	5
Belgija	4
Irska	4
Avstrija	3
Danska	3
Madžarska	3
Bolgarija	2
Češka	2
Finska	1
Grčija	1
Slovenija	1

Vir: MEASURING INNOVATION: A NEW PERSPECTIVE. OECD 2010.

Priloga 10: Stopnja umrljivosti podjetij v Evropi za leto 2006

Država	Leto 2006
Belgija	5,24
Bolgarija	9,19
Češka	12,06
Danska	9,93
Estonija	7,04
Španija	6,24
Francija (2005)	6,8
Italija	7,69
Ciper	1,71
Latvija	4,35
Litva	18,79
Luxembourg	7,98
Madžarska	11,83
Nizozemska	6,93
Avstrija	6,56
Portugalska	15,26
Romunija	8,73
Slovenija (2005)	5,36
Slovaška	14,34
Finska	7,54
Švedska	5,7
Velika Britanija (2005)	10,71

Vir: Eurostat

Priloga 11: Število dni, potrebnih za registracijo podjetja v letu 2010 in 2004

Št. dni potrebnih za registracijo podjetja		
	2010	2004
Brazilija	120	152
Indonezija	60	168

Španija	47	114
Kitajska	37	48
Izrael	34	34
Poljska	32	31
Rusija	30	44
Indija	30	89
Avstrija	28	28
Čile	27	27
Argentina	27	67
Luxembourg (2007-10)	24	26
Japonska	23	31
Južna Afrika	22	38
Švica	20	20
Grčija	19	38
Nemčija	18	45
Slovaška	16	103
Švedska	15	15
Češka	15	40
Koreja	14	17
Finska	14	31
Velika Britanija	13	13
Mehika	13	58
Irska	13	18
OECD	13	32,7
Nizozemska	10	11
Italija	10	23
Estonija	7	72
Norveška	7	18
Francija	7	41
ZDA	6	6
Turčija	6	38
Slovenija	6	60
Portugalska	6	78
Danska	6	7
Savdska Arabija	5	71
Islandija (2005-10)	5	5
Kanada	5	3
Madžarska	4	52
Belgija	4	56
Avstralija	2	2
Nova Zelandija	1	12

Vir: MEASURING INNOVATION: A NEW PERSPECTIVE. OECD 2010.

Priloga 12: Prirastek podjetij, povprečje 2000–2007 (število novih registriranih podjetij od skupno vseh podjetij v odstotkih)

Država	Povprečje 2000-07 (%)	Leto 2007 (%)
Velika Britanija	16,3	18

Nemčija (2002-05)	15,0	12
Nova Zelandija	14,1	16
Avstralija (2004-07)	14,0	14
Italija	13,5	12
Rusija	13,5	15
Islandija	12,9	13
ZDA (2003-05)	12,7	13
Izrael (2004-06)	12,7	12
Kitajska	12,6	15
Danska	12,5	14
Čile (2000-06)	11,9	11
Luxembourg (2001-05)	11,8	12
Švica (2002-07)	10,8	11
Irska	10,5	10
Turčija	10,3	12
Madžarska	9,6	10
Francija (2000-06)	9,6	11
Romunija	9,5	12
Norveška (2001-06)	9,5	14
Slovaška	9,3	12
Nizozemska (2002-05)	7,8	11
Finska (2001-06)	7,7	9
Litva	7,5	10
Belgija (2000-06)	7,4	8
Argentina (2000-06)	7,4	7
Portugalska	7,4	7
Slovenija	7,3	10
Španija	7,0	6
Švedska	7,0	9
Kanada	6,8	8
Južna Afrika (2002-05)	6,3	7
Češka (2003-06)	6,3	7
Grčija (2000-04)	5,6	5
Avstrija (2001-07)	5,0	5
Poljska (2002-06)	5,0	5
Indija (2001-06)	4,3	3
Japonska (2002-05)	4,0	4
Mehika	-	7

Vir: MEASURING INNOVATION: A NEW PERSPECTIVE. OECD 2010.